

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för socialt arbete och psykologi

”Oförklarliga vredesutbrott, våldsamheter och obehärskade handlingar”

En kvalitativ innehållsanalys av motioner och propositioner
beträffande dopningsbrott

Simon Peltola

2018

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Kriminologi
Kandidatprogram i utredningskriminologi
Examensarbete för kandidatexamen i kriminologi

Handledare: Lars Westfelt
Examinator: My Lilja

Sammanfattning

Uppsatsens syfte har varit att utreda hur dopningsbrott konstrueras i motioner och propositioner. Frågeställningarnas fokus har riktats mot hur dopningsbrott beskrivs gällande gärningsman, orsaker, följder och prevention. En frågeställning har även avhandlats om huruvida det David Garland kallar för *symbolic denial* förekommer i materialet. Kvalitativ innehållsanalys har använts som metod, där 51 olika motioner och propositioner granskats. I resultaten framgick det att den politiska debatten om dopning kan delas in i fyra huvudsakliga kategorier: orsaker till dopning, konsekvenser av dopning, förslag på förebyggande åtgärder och substansen och brottets karaktär. Resultaten visade att det råder en uppfattning om att dopning sker främst bland unga män, till följd av rådande ideal. Biverkningarna som dopningspreparat kan ge upphov till ses som de främsta konsekvenserna. Majoriteten av förslag på förebyggande insatser yrkar på kontrollpolitiska åtgärder. Det kan även argumenteras att ett symboliskt förnekande förekommer i texterna.

Nyckelord:

Kriminalpolitik, Dopning, Dopningsbrott, Anabola androgena steroider, Symbolic denial

Abstract

Title: “Unexplainable outbursts of rage, violence and uncontrollable actions”: A qualitative content analysis of government bills regarding doping felonies

The purpose of this paper has been to investigate how doping felonies are constructed in government bills. Questions have been aimed at how doping felonies are described regarding perpetrator, cause, consequences and prevention. A question regarding David Garland's coined *symbolic denial* and its occurrence in the texts has been covered. Qualitative content analysis of 51 different government bills has been employed as a method. Results showed that the political debate regarding doping can be divided into four main categories: causes for doping, consequences of doping, suggestions for preventive strategies and the substance and felony's character. Results showed a prevailing perception that doping occurs mainly among young men as a consequence of prevailing ideals. The side-effects of doping substances are viewed as the main consequence. Suggestions for preventive strategies are mostly based on formal social control. It can be argued that symbolic denial does occur in the texts.

Nyckelord:

Criminal policy, Doping, Doping felony, Anabolic androgenic steroids, Symbolic denial

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Syfte och frågeställningar.....	2
1.2 Disposition.....	2
2. Tidigare forskning.....	3
2.1 Svensk kriminalpolitik, narkotikapolitik och symboliskt lagstiftande.....	4
2.2 Konstruktionen av brott.....	7
2.3 Användning av anabola androgena steroider.....	9
3. Teori.....	12
3.1 Symbolic denial.....	12
4. Metod.....	15
4.1 Tillvägagångssätt.....	16
4.1.1 <i>Datainsamling</i>	17
4.1.2 <i>Urval</i>	17
4.1.3 <i>Kodning</i>	19
4.2 Validitet och reliabilitet.....	20
4.2.1 <i>Validitet</i>	20
4.2.2 <i>Intern validitet</i>	20
4.2.3 <i>Extern validitet</i>	20
4.2.4 <i>Reliabilitet</i>	21
4.2.5 <i>Intern reliabilitet</i>	21
4.2.6 <i>Extern reliabilitet</i>	21
4.3 Etiska ställningstaganden.....	22
5. Resultat och analys.....	23
5.1 Orsaker till dopning.....	23
5.1.1 <i>Ideal</i>	23
5.1.2 <i>Image</i>	24
5.1.3 <i>Självbild</i>	25
5.1.4 <i>Andra preparat</i>	26
5.2 Konsekvenser av dopning.....	27
5.2.1 <i>Effekter på brukaren</i>	27
5.3 Förslag på förebyggande åtgärder.....	29
5.3.1 <i>Kontroll</i>	29
5.3.2 <i>Kunskap</i>	32
5.3.3 <i>Opinionsbildning</i>	33
5.3.4 <i>Vård</i>	34
5.4 Substansen och brottets karaktär.....	35
5.4.1 <i>Definitioner</i>	35
5.4.2 <i>Kosttillskott</i>	35
5.4.3 <i>Målgrupp</i>	36
5.4.4 <i>Näthandel</i>	36
5.4.5 <i>Omfattningen</i>	37

6. Diskussion	38
6.1 I förhållande till tidigare forskning.....	39
6.2 I förhållande till teori.....	41
6.3 Förslag på vidare studier.....	44
Litteratur	45
Bilaga 1 Urval	51
Bilaga 2 Kodning	52

1. Inledning

I det allmänna så förknippas *dopning* ofta med elitidrotten. I löpsedlar kan man läsa om idrottsstjärnor som i kontroller har visat sig använda förbjudna preparat, exempelvis det uppmärksammade fallet med den norska OS-medaljören Therese Johaug som visade sig ha använt det förbjudna preparatet clostebol (Mattson, 2016, 13 oktober). Dopning i prestationshöjande syften är inget nytt fenomen, experimentation med exempelvis anabola androgena steroider har förekommit bland atleter under lång tid (Skarberg & Engstrom, 2007). Det är inte heller alltid fråga om atleter som på eget initiativ med otillåtna medel försöker skaffa sig fördelar i tävlingar, utan i vissa fall förekommer statligt sponsrade dopningsprogram där atleter med eller utan samtycke ingår i ett systematiskt dopningsprogram, så som fallet var i Östtyskland under 1970- och 80-talet (se Majendle och Goehler, 2015, 13 november).

Sedan 1950- och 60-talet har dopningen, i huvudsak genom bruket av anabola androgena steroider, spridit sig utanför elitidrottens gränser och sker numera även bland människor som tränar i rekreationssyften och av kosmetiska anledningar (Skarberg & Engstrom, 2007). Det finns anledning att betrakta dopning inom och utanför idrotten som två skilda företeelser då regelverken liksom påföljderna är olika. Inom idrotten är de förbjudna substanserna fler och kan omfatta vanliga läkemedel, exempelvis vissa astmamediciner (Riksidrottsförbundet, 2016). Påföljderna vid dopning inom idrotten kan sträcka sig från tillrättavisningar till avstängning på livstid (Riksidrottsförbundet, u.å.). Dopning utanför idrotten är däremot något som är förbjudet enligt svensk lag, med böter och fängelse i straffskalan (SFS 1991:1969). Vidare gäller lagstiftningen endast syntetiska anabola steroider, testosteron och dess derivat, tillväxthormon och kemiska substanser som ökar produktion eller frigörelse av testosteron och dess derivat eller av tillväxthormon (ibid.). Dopning utanför idrotten sker i huvudsak bland så kallade *esteter* som använder dessa preparat och detta med syftet att bygga en ”muskulös och vacker kropp” (Mickelsson & Jonsson, 2011, s. 12). Skattningar om dopningens omfattning är svåra att göra. Sedan 1990-talet då frågor om dopning introducerades i riksrepresentativa undersökningar i Sverige har omkring 1 procent av männen och 0,5 procent av kvinnorna svarat att de någon gång provat anabola androgena steroider (ibid., s. 14; Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, 2017, s. 29). Sådana skattningar ger dock dessvärre ingen bild av omfattningen och utvecklingen av aktuell eller regelbunden användning (ibid.).

Andersson och Nilsson (2009, s. 7) menar att *kriminalpolitik* i en konkret bemärkelse består av de politiska åtgärder som berör kriminaliteten i samhället, främst via lagstiftning samt genom

verksamheten som bedrivs av polis, åklagarmyndigheter, domstolar och kriminalvård. Till detta hör en moralisk dimension som rymmer frågor om samhälleliga värdekonflikter och den enskildes integritet. Andersson och Nilsson menar att kriminalpolitikens manifesta syfte anses i regel vara att minska brottsligheten och de skadeverkningar som den för med sig. Med det i åtanke, hur kommer det sig att dopning är förbjudet? Hur förhåller sig detta förbud till kriminalpolitikens manifesta syfte? Vad rymmer förbudet för synpunkter? Hur betraktar man från politiskt håll personen som använder dopningspreparat? Hur konstrueras denna person och dopningen i sig? Vad för skadeverkningar anses dopningen föra med sig och hur förebyggs dessa på bästa sätt?

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att utreda hur dopningsbrott och användning av androgena anabola steroider utanför elitidrotten konstrueras och beskrivs av svenska politiker i motioner och propositioner. De frågeställningar som föreliggande uppsats ämnar att undersöka är följande:

- Hur beskrivs dopningsbrott av politikerna, i termer av *vem* och *varför*?
- Vilka konsekvenser leder dopningsbrott till och hur kan brotten förebyggas enligt politikerna?
- Förekommer det David Garland kallar för *symbolic denial* i politikernas texter och problembeskrivningar?

Uppsatsen syftar dock inte en granskning av partipolitiska likheter och skillnader i frågan. Utan *svenska politiker*, det vill säga personerna som skriver och lägger fram motioner och propositioner, betraktas som en enhetlig grupp individer.

1.2 Disposition

Dispositionen i denna uppsats är som följande: i *kapitel 2* presenteras tidigare forskning som har relevans för det aktuella ämnet. Artiklar av Tham (2001 & 2005) presenteras, där svensk kriminalpolitik och narkotikapolitik beskrivs kortfattat. Där avhandlas även hur man från politiskt håll hanterar det som talar om att politiken mot ett ”narkotikafritt samhälle” inte är så framgångsrik som det ofta hävdats. I detta kapitel redovisas även två artiklar av Roumeliotis (2014) respektive Edman (2013) där den svenska narkotikapolitiken och konstruktionen av narkotikabrott är i fokus. Några artiklar om anabola androgena steroider har även inkluderats i detta kapitel. I *kapitel 3*

presenteras den teoretiska utgångspunkten i denna uppsats. David Garlands begrepp *symbolic denial*, kompletterad av Stanley Cohens redogörelse av förnekelsens olika former, har utgjort den teoretiska utgångspunkten. I *kapitel 4* redovisas hur tillvägagångssättet sett ut i skrivandet av denna uppsats, samt frågor kring dess validitet, reliabilitet och etiska ställningstaganden. I *kapitel 5* redovisas uppsatsens resultat och analys. Dispositionen i detta kapitel är strukturerad utifrån de kategorier som formulerats under kodningen av materialet. Till sist sammanfattas och diskuteras resultaten i *kapitel 6*. Resultaten i förhållande till tidigare forskning och teoretisk utgångspunkt diskuteras även, liksom förslag på vidare studier.

2. Tidigare forskning

Jag har under min litteratursökning använt mig i huvudsak av systematisk metod och i viss mån kedjesökning (se Rienecker & Jørgensen, 2014, s. 138 f.). I den systematiska sökningen som pågått under tidsperioden 2018-01-08 till 2018-03-01 har jag använt mig av Högskolan i Gävles databas Discovery. Discovery är en sökportal för samlad sökning i högskolebibliotekets kataloger och databaser och omfattar artiklar i fulltext från bl.a. JSTOR, SocINDEX och Swepub. I de sökningar varifrån jag hittat och hämtat nedan redovisade artiklar har jag använt mig av sökorden *swedish AND drug policy* och *steroids AND criminology*. I dessa sökningar valde jag att exkludera artiklar som inte blivit referentgranskade och bockade därmed i *Peer Reviewed* samt *Full Text* under sökningen,. Under sökningen har jag utgått från artiklarnas abstract för att bedöma relevansen och huruvida artiklarna i helhet bör läsas. Gällande min kedjesökning har jag funnit en av nedan redovisade artiklar (Tham, 2001) genom att granska referenserna i Andersson och Nilsson (2009).

I min litteratursökning har jag ämnat att hitta artiklar som beskriver svensk kriminalpolitik, narkotikapolitik och hur brott konstrueras inom dessa. Mitt val att inkludera flertalet artiklar om narkotikapolitik beror delvis på att det inte tycks finnas mycket forskning att tillgå gällande mer perifera perspektiv på dopningsbrott, så som lagstiftningen. Men det beror även delvis på att dopningsbrott och narkotikabrott liksom de substanser de omfattar i många sammanhang, exempelvis i politiken, tycks jämföras. Jag har även valt att nedan redovisa några artiklar där dopning i sig undersökts. Även om den här uppsatsen inte undersöker dopningen som sådan, utan den politiska konstruktionen av det, är dessa artiklar av relevans då de ger kontext åt fenomenet.

2.1 Svensk kriminalpolitik, narkotikapolitik och symboliskt lagstiftande

Socialdemokraterna (2017), som i skrivande stund har regeringsmakten tillsammans med Miljöpartiet de gröna, skriver på sin webbsida angående brott att ”Rättssamhället ska alltid reagera kraftfullt mot brottslighet. Genom de påföljder ett brott får demonstrerar vi våra värderingar och befäster vad som är rätt och fel.” och att ”Den som begår brott ska räkna med kännbara straff.” Kraftuttryck som dessa ger bilden av en offensiv kriminalpolitik och det senare citatet kan även tolkas som ett argument för en kriminalpolitik där *vedergällning* är utgångspunkten, alltså att straffets främsta syfte är att skipa rättvisa, inte att förebygga brott som det vore med en utilitaristisk utgångspunkt (se Sarnecki, 2015, s. 67).

Det har dock inte alltid varit på det här viset. Först och främst var kriminalpolitiken under efterkrigstiden och fram till mitten av 1960-talet¹ präglad av frånvaro och en begränsad debatt om ämnet i riksdagen, då frågor om brott och straff generellt sett inte betraktades som politiska frågor (Tham, 2001, s. 410). Tham (2001) argumenterar däremot att sedan 1970-talet har kriminalpolitiken blivit politiserad och att konservativa partier har etablerat ett ”lag och ordning”-tema utifrån vilken de utnyttjar brottsligheten i politiska kampanjer. Enligt Tham har socialdemokratiska och andra vänsterriktade partier motvilligt hängt med i denna utveckling och tycks sedan 1990-talet till och med leda rörelsen mot en mindre liberal kriminalpolitik. Denna utveckling har pågått runt om i Europa, inklusive i Sverige, där Socialdemokraterna under 1970-talet drev igenom en rad avkriminaliseringar och karaktäriserades av abolitionism, för att ett årtionde senare verka för utökad strafflagstiftning och hårdare kriminalpolitik (Tham, 2001, s. 410 f.).

Tham (2001) diskuterar i sin artikel olika element och förklaringar till ovan nämnda utveckling i Socialdemokratisk kriminalpolitik och menar att det i stort handlar om risken för partiet att förlora makt och status. Detta kan förhindras genom en återetablering av konsensus och föreninng, med hjälp av en populistisk kriminalpolitik (ibid., s. 422). Det bör dock poängteras att Socialdemokraterna som politiskt parti inte ensamt bär ansvaret för utvecklingen av kriminalpolitiken i Sverige och även att partiets politik inte formas i ett vakuum, utan är beroende av den politiska debatten och det rådande politiska klimatet. Ett område där detta går att urskilja är narkotikapolitiken.

Som det framgått ovan gällande en mindre liberal kriminalpolitik generellt sett, är fallet detsamma gällande narkotikapolitiken. Konservativa och övriga icke-socialistiska partier har varit först ut med

---

¹För en omfattande genomgång av kriminalpolitiken innan, under och efter denna period så rekommenderas Andersson och Nilsson (2009).

att driva på en hårdare kriminalpolitik som Socialdemokraterna sedan har fått, om än motvilligt, gå med på (Tham, 2001, s. 415). Att politiken inte formas i ett vakuum framgår tydligt här, då Socialdemokraterna blev attackerade av ovan nämnda partier och anklagade för att vara viljelösa inom narkotikapolitiken, ett attribut som förmodligen inte uppskattas hos många väljare. Socialdemokraterna försvarade sig mot dessa anklagelser till en början men gav senare med sig och blev gradvis mer aktiva i att driva på en sträng narkotikapolitik (ibid.).

Svensk narkotikapolitik, som är av särskilt intresse i föreliggande uppsats då narkotika och dopning ofta nämns tillsammans i frågor om ANDT (Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak), kännetecknas av att vara sträng. Tham (2001, s. 415) menar att i en europeisk kontext så har Sverige på detta område blivit ”the hard-man”, med det officiella mottot om ett ”narkotikafritt samhälle”. Denna politik har i officiella uttalanden ansetts vara framgångsrik, men frågan om huruvida detta stämmer har blivit aktuell då missbruk samt missbruksrelaterade dödsfall har ökat (Tham, 2005).

Tham (2005) har gått igenom olika regeringsdokument och uttalanden av ministrar och analyserat vad för strategier, samt hur de kan förklaras, Sveriges regering har valt då den förmodat framgångsrika narkotikapolitiken utmanas. Tham (2005, s. 60) menar att den bild som framgår av dokumenten och uttalandena är en av ingen förändring. Framgången av svensk narkotikapolitik upprepas och likaså målet med ett narkotikafritt samhälle. Inga vidare analyser kring bakomliggande orsaker till narkotikabruket ges utrymme och de lösningar som föreslås kan sammanfattas som ”mer av samma”, det vill säga mer resurser till prevention, behandling och kontroll. Tham argumenterar utifrån detta att den strategi som Sveriges regering har valt är *förnekelse*. Tham, som utgår från Cohens (2001) bok *States of Denial*, menar att denna förnekelse kan bli tudelad i två olika typer: förnekelse i form av att fakta antingen *ignoreras* eller *ersätts* av andra fakta (Tham, 2005, s. 60). Exempel på förnekelsen i form av att fakta ignoreras är bl.a. det ständiga uppreandet i dokumenten gällande framgångsrikheten i den svenska narkotikapolitiken, trots att tillgängliga uppgifter inte stödjer detta (ibid., s. 61 f.). Tham menar att stöd för denna uppfattning är svår att finna då Sverige i jämförelse med andra länder, även om sådana jämförelser är svåra, enligt uppgifter från Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (EMCDDA) ser ut att inte ha en mindre population av människor med missbruksproblem än Nederländerna och vidare har den snabbast växande narkotikadödligheten i EU. Exempel på förnekelsen i form av att fakta ersätts av andra fakta är bl.a. hur regeringen argumenterar att politiken varit framgångsrik då attityderna mot droger är så fränstötande i Sverige. Tham frågar sig vad populationens attityder egentligen mäter och i fall detta ska ses som ett mål i sig. Genom att peka på andra fakta, exempelvis attityderna mot droger, så förnekas alltså de fakta som talar mot uppfattningen om narkotikapolitiken som en framgång. Avslutningsvis argumenterar Tham (2005)

att de strategier som valts kan härledas från två centrala teman i den svenska narkotikadebatten: ”ett narkotikafritt samhälle” och ”total rehabilitering”. Dessa i sin tur tycks vara aspekter av en underliggande vison om det goda och förenande välfärdssamhället. Tham (2005, s. 70) sammanfattar med följande:

The ultimate goal is the welfare society with active citizens and a dignified life for everyone. Such a vision of society demands drug users to be totally rehabilitated, living in a society totally free from drugs. This may explain the road chosen when the Swedish model is challenged by increased levels of drug use.

Av det ovan beskrivna så kan det lätt hända att man får en bild av narkotikapolitiken och debatten kring denna som något ”symboliskt korståg” å statens vägnar, liknande förbudstiden i USA. Lenke och Olsson (2002, s. 74) menar dock att det finns indikationer på att den svenska narkotikapolitiken inte kom till som en ”policy created from above”, så som fallet var med rusdrycksförbudet i USA. De menar att en rimligare tolkning av narkotikapolitikens utveckling i Sverige är att betrakta det som en process varigenom den svenska landsbygden gjorde ett sista försök att återta kontrollen av moderniseringen, globaliseringen, europeiseringen och centraliserandet av kapital. Lenke och Olsson (2002, s. 67 f. & 74) menar att olika NGO:er, alltså ideella organisationer och föreningar varav många har ideologiska rötter i Sveriges nykterhetsrörelse, har haft ett betydelsefullt inflytande i narkotikafrågan i Sverige. Dessa som i sina program har uttryckligen riktat sig mot moderna ungdomars livsstilar (inklusive bruket av narkotika) som mål för deras aktiviteter, har sitt största stöd utanför storstäderna. Hur stor roll dessa organisationer och föreningar faktiskt har spelat är däremot en fråga som bör granskas och analyseras närmare (Lenke & Olsson, 2002, s. 68).

Tham (2001, s. 416 f.) menar att det i Sverige tycks föreligga en politisk tendens till *symboliskt lagstiftande* inom kriminalpolitiken. Med detta menas att politiker använder sig av kriminalpolitiken och lagstiftandet som ett sätt att demonstrera det man uppfattar som centrala samhällsvärderingar. Kriminaliseringar och strafflag rättfärdigas med hänvisning till vikten av att fördöma oönskade beteenden. Tham menar att områden där denna typ av symbolpolitik är typisk är narkotika, ungdomsvåld och sex och kön. Tham exemplifierar detta med bland annat kriminaliseringen av sexköp, där det i lagförslaget argumenteras för vikten av att genom kriminaliseringen visa att samhället är mot prostitution och demonstrera mot andra länder i frågan. Tham anser att det är intressant att Socialdemokraternas arbetsutskott och justitieminister som var

mot en kriminalisering blev nedröstade i Socialdemokratiska kongressen 1997. Vidare så pekade en analys ut att frågan om de skador som prostituerade utsatts för under prostitutionen fick en sekundär plats i debatten, som istället kom att kretsa kring jämställdhet. Tham påpekar vidare att när propositionen väl lades fram så var det inte av justitieministern, utan av jämställdhetsministern.

Den ökande tendensen till symboliskt lagstiftande i Sverige menar Tham (2001, s. 417) kan till viss del förklaras av att de politiska marginaler till att agera har blivit mindre. Detta i sin tur beror på den ekonomiska situation som landet befinner sig i, men även globaliseringen av ekonomin och för Sveriges del medlemskapet i EU (Christie, 1999, ref. i Tham, 2001, s. 417). Dessa omständigheter tycks alltså med andra ord minska bredden av den nationella politiken. Tham (2001, s. 417) menar att i en situation där representanter för politiska partier är bakbundna av exempelvis det ekonomiska läget, blir det väldigt tilltalande att ägna sig åt expansioner av politiken i frågor av moralisk karaktär, att demonstrera upprördhet och att agera symboliskt.

2.2 Konstruktionen av brott

Inledningsvis så kan det poängteras att *brott* i dess enklaste definition är en gärning som enligt lag är straffbar. Med andra ord så existerar inte brott om det inte finns en lag som omfattar gärningen, då man utgår från legalitetsprincipen: *inget brott utan lag* (Sarnecki, 2014, s. 22 f.). Lagar genomgår ständiga förändringar, i takt med att samhället förändras. Sarnecki (ibid.) summerar det enligt följande:

Man kan utgå ifrån att handlingar som beläggs med straff är sådana som uppfattas som icke önskvärda (klandervärda, farliga) av dem som har den lagstiftande makten i ett samhälle. Till följd av samhällsförändringar sker en ständig omvärdering av det som inte är önskvärt, vilket leder till att lagarna måste reformeras.

Om en handling utgör ett brott eller inte är alltså i mångt och mycket beroende av vad för uppfattningar som råder hos de människor som har den lagstiftande makten och detta i sin tur påverkas åtminstone till viss del av olika samhällsförändringar. Med detta i åtanke är frågan hur brott konstrueras av den lagstiftande makten.

Roumeliotis (2014, s. 336) har undersökt den ideologiska dimensionen av den svenska narkotikapolitiken under åren 1981 till 2011, genom att granska kunskapsanvändningen i konstruktionen av narkotika som ett politiskt problem. För detta ändamål har Roumeliotis analyserat tio olika offentliga rapporter med frågeställningen om hur narkotika konstrueras som ett problem, samt hur kunskap nyttjas i preventiva ändamål.

Roumeliotis resultat visar att det under 1990-talet skedde en tydlig förändring i hur narkotikaproblemet konstruerades. Innan denna period sågs narkotikaproblemet som något orsakat av socialt utanförskap och som något som bäst behandlas politiskt på en strukturell nivå. Levitas (1996, ref. i Roumeliotis, 2014, s. 338) har däremot argumenterat att begreppet ”socialt utanförskap” kan ta sig an olika meningar beroende på diskursen. Roumeliotis (2014, s. 338 f.) menar att begreppet i offentliga utredningar från 1970- och 80-talet ges ett brett omfång och syftar till i vilken utsträckning medborgare har tillgång till de tjänster som välfärdsstaten tillhandahåller, exempelvis utbildning, arbete och möjligheten att vara politiskt delaktig. Men som det nämnts ovan skiftade fokuset under 1990-talet och narkotikafrågan kom att kretsa kring beteende och liberala värderingar kring narkotika (Roumeliotis, 2014, s. 336). Roumeliotis (2014, s. 341) menar att den tidigare symtomteori ersattes av en epidemiteori, där substansen i sig ansågs vara orsaken till missbruket. Utifrån detta synsätt kom preventionen att fokusera på själva *bruket* av narkotika och individuella beteenden, istället för den sociala kontext där narkotikabruk förekommer. Vidare blev en moralisk diskurs om narkotika vanligare i debatten, en där individer gavs ett större ansvar i förhållande till narkotika (Törnqvist, 2009, s. 159, ref. i Roumeliotis, 2014, s. 341 f.).

Roumeliotis (2014, s. 336) slutsats utifrån dessa resultat är att förebyggandet av narkotikaproblemet är numera konstruerad på ett sådant sätt att det utesluter möjligheten att se narkotika som ett problem till följd av socialt utanförskap. Narkotika konstrueras som ett problem som experter snarare än politiker är bäst lämpade att hantera, vilket i sin tur möjliggör det att kringgå politiska ansvarsutkrävanden och möjligheten att konstruera narkotika som ett politiskt problem.

Edman (2013) har även studerat den svenska narkotikapolitiken åren 1982 till 2000, gällande den politiska formuleringen av narkotikaproblemet liksom den politiska lösningen på denna. I en textanalys av motioner, propositioner och andra dokument från dessa år så undersöker Edman bland annat hur narkotikaproblemet beskrivs under denna period. Edman granskar även vilka ideologiska undermeningar som har legat till grund för problembeskrivningen, samt hur den politiska och ideologiska lösningen formulerats.

Edmans (2013, s. 558) resultat visar att det i Sveriges riksdag, som under perioden präglades av en anda av konsensus (åtminstone i denna fråga), talades både från vänstern och högern om droger som ett hot mot samhället, människorna och välfärdssamhället. Samtliga partier var i olika utsträckning delaktiga och narkotikaproblemet beskrevs i dramatiska ordalag, bland annat som en cancer i det svenska samhället och som det utan tvekan allvarligaste samhällsproblemet i modern tid (Edman, 2013, s. 560). Edman menar att det under denna period framgår en underton av nationell sammanhållning som lösningen på de hot mot landet, vanorna och kulturen som narkotikan för med sig. Möjligen kan den ideologiska dimensionen urskiljas i vad partierna uttrycker som orsaken till problemet. Exempelvis menade Vänsterpartiet Kommunisterna (numera Vänsterpartiet) att kommersialiseringen var orsaken, medan Moderaterna såg det som att narkotika aldrig varit en del av svensk kultur, utan något främmande som kommit utifrån (Edman, 2013, s. 560 f.). Det argumenterades även att en alldeles för liberal kriminalpolitik i Sverige hade lockat till sig internationell narkotikabrottslighet, vars krafter de svenska ungdomarna till följd av klen uppfostran och den generella upplösningen av normer inte var skyddade mot. Edman menar att texterna är fyllda av förkastanden av ungas subkulturer och deras musik, som var främmande för ledamötena. Bland annat så argumenterades det att skivomslagen som prydde musiken inspirerade unga mot ett missbruk. Orsaksförklaringarna blev fler och trots den konsensus som rådde kring själva allvaret i narkotikaproblemet, fortsatte den ideologiska dimensionen att växa sig starkare (Edman, 2013, s. 565). Edman argumenterar och drar slutsatsen att den rigida problembeskrivning som etablerades för narkotikaproblemet kom att utgöra grunden för en arena av politiska diskussioner och ideologiska positioner. Edman ser det som att det politiska erkännandet av narkotikaproblemets allvar blev något av en sedvänja, som gav tillgång till denna arena där allt mellan familjepolitiken till skattepolitiken fick diskuteras, då narkotikaproblemet kunde ses som en indikation på att något grundläggande var fel i samhället. Sakpolitiska frågor kompletterades av en ideologisk marknadsföring, där den egna ideologin framställdes som lösningen på problemet.

2.3 Användning av anabola androgena steroider

Gällande sambandet mellan dopningspreparat och utövandet av våld, samt erfarenheter av att bli utsatt av våld så har Pedersen, Wichstrøm och Blekesaune (2001) genomfört en undersökning där denna fråga är i fokus. Pedersen, Wichstrøm och Blekesaune (2001, s. 808) fick ihop ett urval om nästan 11 000 ungdomar i åldrarna 14 till 17 år och bosatta i Oslo. Uppgifterna som författarna använder sig av härrör från en större surveyundersökning och gällande metod har författarna analyserat uppgifterna med hjälp av såväl bivariat analys liksom multivariat analys omfattande logistiska regressionsmodeller (ibid., s. 812 & 815).

Pedersen, Wichstrøm och Blekesaunes (2001, s. 828) resultat leder dem till slutsatsen att dopningspreparat kan ses som en markör av en våldsam subkultur bland ungdomar, snarare än som en kausal faktor i våldets etiologi. Författarna menar detta då undersökningens resultat visade att ungdomar som befunnit sig i miljöer där dopningspreparat förekommer (mätt i surveyn genom en fråga om huruvida svarande blivit erbjudna dopningspreparat) uppgav ofta våldsamt beteende, även när andra variabler kontrollerades. Någon ytterligare sådan effekt kunde dock inte avläsas av *bruket* av dopningspreparat. Samma mönster visade sig gällande utsatthet för våld. Författarna summerar att studien visar att dopningspreparat förekommer bland ungdomar karakteriserade av höga våldsnivåer, men att ytterligare forskning behövs för att nyansera detta.

Frågan om brukare av anabola androgena steroider (AAS) och deras sociala bakgrund har undersökts av Skarberg och Engstrom (2007). I deras studie som grundar sig på semistrukturerade intervjuer och frågeformulär har de med hjälp av envägsvariansanalys och tvåsidigt Fisher's exact test jämfört tre grupper: en grupp om 34 AAS-brukande patienter från Örebro Beroendecentrum, en grupp om 18 AAS-brukare samt en grupp om 259 icke-brukare bägge från ett allmänt gym i Örebro. Författarna till studien uppmärksammar att det i en studie med ett urval av denna storlek är å ena sidan inte möjligt att extrapolera resultaten från den till AAS-brukare i största allmänhet, men å andra sidan är resultaten trots detta av intresse då få studier av detta slag har genomförts.

Skarberg och Engstroms studie visar att AAS-brukarna i jämförelse med den icke-brukande gruppen i det urvalet ofta hade en socialt ogynnsam bakgrund. AAS-brukarna uppgav i högre utsträckning bakgrunder med en svår barndom liksom en pågående socialt ogynnsam situation, samt dåliga förhållanden till föräldrar. Nästan hälften av AAS-brukarna hade erfarenheter av psykiska eller fysiska övergrepp (*abuse* i den engelska artikeln). AAS-brukarnas erfarenheter från skolan tenderade att vara mestadels negativa och präglades av koncentrationssvårigheter och svårigheter med lärandet. Gällande våld och brottslighet så uppger Skarberg och Engstrom att AAS-brukarna i studien i väldigt hög grad uppgav sig ha begått brott, som ofta omfattade olika typer av våld. Författarna är dock tydliga med att designen av denna studie inte möjliggjorde för en djupare undersökning av förhållandet mellan AAS-bruk, annat missbruk och brottslighet.

I en kort artikel av Bilgrei och Sandøy (2015) granskar författarna en metaanalys genomförd av Sagoe, Torsheim, Molde, Andreassen och Pallesen (2015) med frågeställningen om användningen av AAS bör betraktas som ett folkhälsoproblem i de nordeuropeiska länderna. Bilgrei och Sandøy (2015) menar att *folkhälsa* (*public health* i den engelska artikeln) i de flesta fall avser frågor som berör en population i dess helhet och därmed kan kriterierna för att klassificiera något som ett

folkhälsoproblem anses vara förekomst, utveckling och allvar. Det är utifrån dessa som Bilgrei och Sandøy med hjälp av metaanalysen genomförd av Sagoe et al. (2015) ger sin synpunkt på huruvida dopning är att betrakta som ett folkhälsoproblem. Det bör påpekas även att Sagoe et al.:s (2015, s. 7 & 15) metaanalys konkluderade i slutsatsen att icke-medicinskt bruk av AAS bör betraktas som ett allvarligt folkhälsoproblem i de nordeuropeiska länderna. Men det bör hållas i åtanke att metaanalysen bland annat bygger på livstidsprevalenser gällande bruket av AAS, som tenderar att vara högre än nuvarande prevalenser. Med andra ord, istället för att utgå från hur många som *aktivt* brukar AAS, så utgår studien från hur många som *någon gång* under sitt liv brukat AAS.

Inledningsvis poängterar Bilgrei och Sandøy (2015) att förekomsten av användning av AAS i de nordeuropeiska länderna kan med hänsyn till tillgängliga data anses vara relativt lågt. Bland annat har surveyundersökningar i Norge 2013 och 2014 gett resultat som visar att så lite som 0,1 till 0,2 procent av befolkningen uppgav sig ha använt preparat innehållande AAS de senaste 12 månaderna. Med hänsyn till förekomsten tycks det alltså vara ett marginellt fenomen. Vidare uppger Bilgrei och Sandøy att de inte kan finna vetenskaplig dokumentation som visar att bruket i Norge (i detta fall får man utgå från att detsamma gäller i resterande nordeuropeiska länder) ökar på ett sådant sätt att det med tiden kan bli ett folkhälsoproblem. Gällande allvaret med bruket av AAS menar Bilgrei och Sandøy att det kan leda till allvarliga problem för såväl personen som brukar men även deras sociala omgivning, men författarna pekar även på att uppgifter om exempelvis hur många som under sitt liv använt eller provat preparaten inte ger någon insikt i hur mycket och hur länge det skett. Bilgrei och Sandøy menar att detta är avgörande information vid bedömningar av huruvida bruket i sig orsakar problem för brukaren, andra och samhället i stort. Bilgrei och Sandøy argumenterar sammanfattande att det med hänsyn till dessa indikationer inte finns goda skäl att diskutera och politisera dopningsbruket i nordeuropeiska länderna som ett allvarligt folkhälsoproblem. Vidare föreslår författarna att det möjligen vore till större fördel att istället betrakta det som ett problem som förekommer i mindre subgrupper med väldigt olika perspektiv gällande bruket av AAS. De menar även att konstruerandet av AAS-bruket som en "epidemi" gör det svårare att nå ut till de individer som är i behov av hjälp.

3. Teori

3.1 Symbolic denial

I en deskriptiv analys av strategier inom brottsbekämpning i Storbritannien och andra länder argumenterar Garland (1996, s. 445 - 448) att normaltillståndet av höga brottsnivåer och rättsväsendets begränsningar har skapat ett nytt predikament för berörda regeringar. Med normaltillståndet av höga brottsnivåer menar Garland att brott i västerländska samhällen har normaliserats över tid och upplevs av många numera som ett faktum i det moderna livet. Att det blivit på detta sätt beror enligt Garland på att omfattningen av bland annat egendomsbrott och våldsbrott saknar historiskt motstycke. Likaså har rädslan för brott, genomgripande representationer av brott i kultur och medier och politiserandet av brottsbekämpning blivit allt mer förekommande. Med rättsväsendets begränsningar syftar Garland på den tveksamhet kring rättsväsendet och dess institutioners effektivitet som började visa sig i officiella rapporter under 1960-talet och framåt. Garland nämner sloganen "nothing works" som fick stor spridning under 1970- och 80-talet, som ett något hysteriskt och tillfälligt symtom på vad som kan betraktas som ett sansat synsätt gällande rättsväsendets begränsningar. Att statliga myndigheter ensamt inte klarar av att framgångsrikt bekämpa brottsligheten är en synpunkt som sedan 1980-talet visar sig i många olika sammanhang enligt Garland, däribland i officiella policydokument.

Garland argumenterar att responsen på det predikament som dessa företeelser ligger till grund för har varit återkommande ambivalens. Garland identifierar *adaptiva* strategier, exempelvis en strategi där ansvaret för brottsförbyggande verksamhet sprids ut. Genom denna strategi ämnar den centrala staten att bekämpa brott indirekt genom icke-statliga verksamheter och organisationer (ibid., s. 452). Strategin kännetecknas av begrepp som "samverkan" och skapandet av "aktiva medborgare". Enligt Garland är avseendet med denna strategi att överlåta ansvaret för det brottsförebyggande arbetet åt verksamheter, organisationer och individer som står *utanför* staten. Garland identifierar även i responsen på ovan nämnda predikament strategier av *förnekelse*. Samtidigt som adaptiva strategier tillgrips och en statlig anpassning till dess begränsningar gällande brottsbekämpning pågår, förekommer en politisk förnekelse som kan tyckas vara alltmer hysterisk (ibid., s. 459 f.). Garland exemplifierar detta med hur den brittiska regeringen bland andra har antagit en "lag och ordning"-hållning trots att det finns belägg för att brottsligheten inte tycks minska av hårdare straff, nya polisiära befogenheter eller utökad användning av fängelsestraff. Garland menar att syftet med "lag och ordning"-hållningen är att förneka omständigheter som erkänns annanstans samtidigt som statens förmåga att regera med makt hävdas. Denna strategi där straff placeras i centrum är det som

Garland (ibid., s. 446) kallar för *symbolic denial*. Det är alltså ett dualistiskt, ambivalent och i många fall motsägelsefullt mönster som visar sig inom brottsbekämpningen.

Med begreppet *symbolic denial* menas alltså en tudelad strategi. Å ena sidan tillkallas hårdare tag mot brottsligheten, genom exempelvis hårdare straff och fler poliser. Detta trots att de brottspreventiva effekter som sådana insatser skulle föra med sig inte är vedertagna. Detta blir en form av symbolpolitik, då syftet inte är att förebygga brott utan att demonstrera politisk kraft. Å andra sidan omfattar denna strategi även ett förnekande av uppfattningen att staten har begränsade möjligheter att faktiskt påverka brottsligheten i önskad omfattning. Andersson och Nilsson (2009, s. 170 f.) sammanfattar begreppet enligt följande:

Detta utgörs av en politisk strategi där hårdare tag som fler poliser, längre straff, mer ingripande straffprocessuella tvångsmedel och liknande straffsystemsåtgärder tillgrips på två grunder: För det första för att markera att det finns en politisk vilja att göra något åt problemen, man visar handlingskraft. Det handlar alltså om en symbolpolitik. För det andra förnekas och döljs en räckta saker, bland annat att man från politiskt håll inte kan eller har möjlighet att verkligen göra något åt dessa problem. Här har vi då *denial*, förnekelsen av såväl omfattningen av, som möjligheterna att göra något åt, dessa problem. Det symboliska förnekandet har kommit att upphöja straffsystemets åtgärder, som brottsbekämpning, dömande och straffande, till brottsprevention. Det handlar om skeenden som placerar straffsystemet i centrum för kriminalpolitiken.

Garlands (1996) beskrivning av *symbolic denial* kan kritiseras på några grunder. Bland annat menar Garland som det nämnts ovan att brott kommit att bli något som är ett normalt socialt faktum i det moderna livet i västerländska samhällen. Garland menar bland annat att marknadsföringen för exempelvis säkerhetslås, där uppgifter så som ”varje minut stjäls en bil” förmedlas, kan ses som en markör på att brott och risken för att bli utsatt blivit något vardagligt som bör rutinmässigt hanteras. Även om Garlands tes är plausibel kan det tyckas att en fråga av det slaget bör undersökas närmare innan påståendet kan anses vara välgrundat. Sett till *symbolic denial* i sig kan det diskuteras huruvida det faktiskt är en politisk *förnekelse* som förekommer och i så fall vad för sorts förnekelse (se nedan). Vidare kan det i Garlands beskrivning av *symbolic denial* tyckas framgå en uppfattning om att förnekelsen sker medvetet, vilket inte nödvändigtvis alltid är fallet. Det är inte omöjligt att det inom kriminalpolitiken finns aktörer som till följd av ideologiska eller partipolitiska övertygelser genuint tror att ”lag och ordning” och hårdare tag är med hänsyn till brottsprevention rätt väg att gå. Eller att kriminalpolitiska aktörer i själva verket inte känner till bland annat det svaga förhållandet mellan hårdare straff och brottslighetens omfattning, som Garland nämner. Detta skulle

visserligen inte innebära att det inte förekommer förnekelse, men en annan sorts förnekelse än vad Garland tycks syfta till.

Cohen (2001, s. 7 f.) argumenterar att det finns tre olika typer av förnekelse. Dessa är bokstavlig, tolkande och innebördens förnekelse. Med *bokstavlig förnekelse* menas en vägran att erkänna fakta. Att någonting hänt eller är sant förnekas. Cohen menar att bokstavlig förnekelse kan ske av olika anledningar. Det kan gälla genuin okunskap, avsiktliga lögner eller undermedvetna försvarsmekanismer. Med *tolkande förnekelse* menas att fakta inte förnekas, utan ges en alternativ mening som skiljer sig från hur andra uppfattar den. Cohen menar att det tolkande förnekandet sker med hjälp av omskrivningar, utbyte av vissa ord och fackspråk. Genom dessa omplaceras händelser och fakta i nya kategorier genom att den kognitiva mening som dessa är förknippade med bestrids. Cohen argumenterar att den tolkande förnekelsen framgår bland annat då statliga befattningshavare inte menar att ”inget hänt” men att det som hänt inte är vad det uppfattas som, vad det kallas eller vad allmänheten tror det är. Cohen exemplifierar bland annat med begreppet ”collateral damage”, som används då civila mördas i krig. Med *innebördens förnekelse* menas att varken faktum eller konventionella tolkningar av dessa förnekas. Det som däremot förnekas eller minimeras är den psykologiska, politiska och moraliska innebörd som följer. Det är i många fall fråga om förnekelse i formen av ”rationaliseringar”, exempelvis då en person som vittnar ett rån kan förneka eventuellt ansvar för ingripande med rationaliseringar som ”det har inget med mig att göra” eller ”varför ska jag riskera att själv bli utsatt?”. Cohen menar att sådana resonemang kan i många fall vara berättigade, både i fråga om moral och faktum. I många situationer är det så att ett ingripande eller försök till påverkan inte är möjligt eller kan lätt bli kontraproduktivt. Cohen menar däremot att ovan nämnda rationaliseringar blir en form av förnekelse i situationer där man tänker på detta sätt även om man kan och vet att man bör ingripa eller påverka, man har möjlighet att göra detta och det finns ingen risk förknippad med att göra det. Det är alltså inte fråga om förnekandet av verkligheten, utan en förnekelse av dess betydelse eller innebörd.

Begreppet symbolic denial liksom Cohens beskrivning av olika typer av förnekelse appliceras i *diskussionen* nedan, där resultaten i denna undersökning tolkas utifrån dessa. Som det även framgår ovan så utgör Garlands symbolic denial utgångspunkten i en av de aktuella frågeställningarna i denna uppsats, det vill säga frågan om huruvida det går att urskilja ett symboliskt förnekande i den politiska debatten om dopning. Det kan tyckas vara en frågeställning som det inte går att ge något definitivt svar på. Men mitt resonemang är att om det i den politiska debatten yrkas på

symbolpolitiska åtgärder så som straffskärpningar och kriminalisering samtidigt som det eventuellt antyds eller till och med medges att tidigare liknande åtgärder inte gett önskade resultat, är det enligt min synpunkt en markör på att ett symboliskt förnekande förekommer.

4. Metod

Syftet i föreliggande uppsats är som det nämnts ovan att utreda hur svenska politiker i motioner och propositioner beskriver och konstruerar dopningsbrott och användningen av androgena anabola steroider utanför elitidrotten. För detta ändamål har kvalitativ innehållsanalys med tillhörande kodning använts. Kvalitativ innehållsanalys är bland de vanligare tillvägagångssätten gällande kvalitativ analys av dokument och inbegriper ett sökande efter underliggande teman i det analyserade materialet (Bryman, 2011, s. 505). Det finns en kvantitativ variant av innehållsanalys, som är en analysmetod där dokument och texters innehåll på systematiska och replikerbara tillvägagångssätt kvantifieras utifrån förbestämda kategorier (Bryman, 2011, s. 281). Det kan sägas att tillvägagångssättet inom kvalitativ innehållsanalys grundar sig på bevarandet av styrkan i den kvantitativa innehållsanalysen och utifrån detta utveckla tekniker av systematisk och kvalitativt orienterad textanalys (Mayring, 2014, s. 39).

Kodningen, som präglar den kvalitativa innehållsanalysen och utgör startpunkten för merparten av kvalitativa analyser av data (Bryman, 2011, s. 523), är en process varigenom data bryts ned i dess beståndsdelar och benämns (ibid., s. 516). Denna process kan även kallas för *indexering*. Kodningen är med andra ord ett sätt att kondensera och kategorisera datamaterialet, för att få en omfattande överblick av det. Kodningen genererar kategorier och subkategorier, som sedan ligger till grund för analysen (Mayring, 2014, s. 40).

I kort är innehållsanalysen både som kvantitativ och kvalitativ metod en ”öppen” forskningsmetod, som är gällande urval och kodningsschema lätt att beskriva och således även lätt att replikera (Bryman, 2011, s. 296). Vidare är det ett flexibelt tillvägagångssätt och därtill en icke-reaktiv metod, alltså en metod som innebär att de studerade inte påverkas av forskarens närvaro (ibid.), vilket defintivt var fallet i föreliggande arbete. Av dessa skäl samt praktiska skäl, så som den mängd tid som var tillgänglig för skrivandet av föreliggande uppsats, valdes kvalitativ innehållsanalys som metod och detta även för att det ansågs vara ett rimligt sätt att nå uppsatsens syfte.

Det finns naturligtvis brister med kvalitativ innehållsanalys och kodning som metod, liksom med alla metoder. Innehållsanalysen kan först och främst endast vara så bra som de dokument den

bygger på (Bryman, 2011, s. 296 f.). Det är då fråga om dokumentens autenticitet, trovärdighet och representativitet. Dessa frågor är inte högaktuella i föreliggande arbete, då datamaterialet består av motioner och propositioner hämtade direkt från Sveriges Riksdags officiella webbsida men hade det varit fråga om exempelvis en innehållsanalys av personliga brev hade frågorna behövt vara i yttersta fokus (ibid.). Vidare bör det konstateras att det är i stort sett omöjligt att utforma en kodningsmanual eller ett schema som inte omfattar viss tolkning av kodaren och det finns fog att ifrågasätta huruvida det finns en gemensam tolkningsgrund som delas av de personer som producerat dokumenten och de som kodar och analyserar dem (Beardsworth, 1980, ref. i Bryman, 2011, s. 297). Innehållsanalytiska undersökningar kritiserar och utpekade även ibland som *ateoretiska*, det vill säga att det som går att mäta får sådan fokus att det som är av teoretisk vikt försummas (Bryman, 2011, s. 297). Det går dock att fråga sig om fallet är så i *såväl* kvalitativa som kvantitativa innehållsanalyser. Innehållsanalyser är inte heller väl lämpade för att ge svar på varförfrågor (ibid.), men detta behöver inte nödvändigtvis ses som kritik utan snarare som indikation på vad för frågor metoden kan och inte kan vara lämplig för. Innehållsanalys är mindre lämplig för vissa frågor och mer lämplig för andra och innehållsanalyser sinsemellan kan skilja sig åt markant beroende på ”närheten till texten”. Medan en innehållsanalys med närhet till texten ger mer konkreta beskrivningar, tolkningar och vad som kan ses som en fenomenologisk beskrivning, ger en innehållsanalys med distans till texten mer abstrakta beskrivningar, tolkningar och vad som kan ses som en hermeneutisk tolkning (Graneheim, Lindgren & Lundman, 2017, s. 30). Föreliggande arbete hör hemma mest förmodligen i det förstnämnda och detta är möjligen till fördel, då mer abstraktion och tolkning efterföljs av allt större svårigheter att demonstrera analysens trovärdighet och autenticitet (ibid., s. 29). Kodning som tillvägagångssätt i sig kan delvis kritiserar på grunden att kontexten kring det som sägs går förlorad i processen. När textstycken extraheras ur de sammanhang där de förekommer går den omgivande sociala situationen förlorad (Bryman, 2011, s. 526). Vidare kan kodning som tillvägagångssätt delvis även kritiserar för den fragmentisering av information som det leder till, vilket i sin tur gör att det ”narrativa flytet” i det människor säger tynar bort (Coffey & Atkinson, 1996, ref. i Bryman, 2011, s. 526). Kodning som tillvägagångssätt har stått på sig trots dessa brister och är ännu en vanligt förekommande och accepterad metod, däremot är möjligen det ökande intresset av *narrativ* analys en följd av dessa brister (Bryman, 2011, s. 527).

4.1 Tillvägagångssätt

I kort har tillvägagångssättet i föreliggande arbete varit följande: efter att uppsatsens syfte och frågeställningar hade formulerats eftersöktes och lästes tidigare forskning. Efter detta samlades

datamaterialet in, det vill säga motioner och propositioner där dopning utanför elitidrotten i någon utsträckning benämns. När datamaterialet var insamlat påbörjades kodningen och den löpande analysen. Datainsamlingen, urvalet och kodningen beskrivs närmare nedan.

4.1.1 Datainsamling

Med hänsyn till syftet i föreliggande uppsats har datamaterialet fått bestå av motioner och propositioner. Lagstiftningsprocessen i Sverige är sådan att de flesta lagar börjar med ett förslag från regeringen i form av en proposition eller med ett lagförslag från en eller fler riksdagsledamöter i form av en motion (Regeringskansliet, 2015). I dessa förslag förekommer det oftast en argumentation för förslaget. Om en riksdagsledamot exempelvis lämnar in en motion där en straffskärpning för dopningsbrott föreslås, finns det i motionen argument för detta och oftast träder även en konstruktion av fenomenet fram och man kan ana vad för sorts underliggande värderingar, ideologier och paradigmer som verkar. På så sätt utgör dessa dokument en god källa för data till de frågeställningar som föreliggande arbete söker svar på.

Naturligtvis hade fler datakällor kunnat nyttjas. Exempelvis statens offentliga utredningar (SOU), transkriberingar av debatter och skrivelser hade säkerligen varit goda källor de med. Men för att hålla datamängden på en hanterbar nivå gjordes en avgränsning för att endast inkludera motioner och propositioner.

4.1.2 Urval

Motionerna och propositionerna har samlats in från Sveriges Riksdags webbsida² och insamlingen har skett under januari 2018 i två separata omgångar, där motioner samlades in i en första och propositioner i en andra. Sökresultaten filterades då i den första omgången till att endast visa dokumenttypen ”motioner” och i den andra omgången ”propositioner och skrivelser”. I båda fall eftersöktes dokumenten med flera olika ämnesord: dopningsbrott, dopning, doping och anabola steroider. Detta för att ”kasta ett stort nät” och för att begreppen dopning och doping används i olika utsträckning men tycks i många fall syfta på samma sak. Dokument som uteslutande använder det ena eller andra hade alltså missats, hade inte sökningar med ovan nämnda ämnesord genomförts. Vid sökningar med ämnesord på webbsidan får man i resultatlistan se i vilka sammanhang som ämnesordet nämns och det är detta som styr vilka sökresultat som har granskats närmare. När dokumenten granskats närmare och frågan om de ska inkluderas i urvalet eller ej blivit aktuell, har

---

²www.riksdagen.se

detta beslutats om på två kriterier: texten handlar inte endast om dopning inom elitidrotten och texten ska kunna tillföra någonting med hänsyn till de frågeställningar som är aktuella i föreliggande uppsats. Huruvida texten berör dopning inom eller utanför elitidrotten har bedömts genom att granska texten i dess helhet, för att avgöra i vilken kontext dopning framförs i. Texter där detta inte gått att avgöra har inte inkluderats i urvalet. Någon avgränsning i tid har inte tillämpats, då dopning som en brottslig handling är ett relativt nytt fenomen i jämförelse med många andra brottstyper. Dopning utanför elitidrotten har förekommit ända sedan 1950- och 60-talet men blev först under sent 1980-tal vanligare och nådde en bredare allmänhet (Skarberg & Engstrom, 2007; Mickelsson & Jonsson, 2011, s. 8). Ser man till det urval som gjorts i denna undersökning, följer den politiska debatten om dopning kort därpå under tidigt 1990-tal.

Under insamlingen och urvalsförfarandet har en löpande indexering av vilka texter som valts ut genomförts. Denna lista finns i bilaga 1 och där framgår vilka dokument som valts ut, med vilket ämnesord de hittats (samt hur många träffar sökningen med ämnesordet gav), samt vilka dokument som valts bort vid närmare granskning (under kodningen). Denna lista har främst fungerat som ett hjälpmedel för att kontrollera vilka dokument som redan finns med i urvalet, då samma motion kan förekomma flera gånger bland resultaten på Sveriges Riksdags webbsida. Detta beror på att ledamöter kan lämna in samma motion flera gånger, under olika år och utan några ändringar eller med justeringar av texten (Riksdagsinformation, personlig kommunikation, 10 januari 2018). Gällande exkluderingen av vissa dokument under den närmare granskningen i kodningsmomentet, har detta främst berott på att texten redan är med i urvalet. I vissa fall kan till exempel kortare motioner vara inkluderade i sin helhet i större motioner, exempelvis att en kortare motion om specifikt dopningsbrott finns i dess helhet med i en större motion om kriminalpolitiken generellt. I några enstaka fall har även dokument exkluderats för att de vid närmare granskning inte tycktes tillföra någonting med hänsyn till föreliggande uppsats frågeställningar eller för att det i texten inte är uppenbart om det är fråga om dopning utanför eller inom elitidrotten.

Det inledande urvalet bestod av 56 motioner och 10 propositioner. Under kodningen reducerades detta till 47 motioner och 4 propositioner. Den partipolitiska fördelningen bland motionerna i det reducerade urvalet är avrundat följande: Moderaterna 23 procent, Socialdemokraterna 19 procent, Kristdemokraterna 15 procent, Folkpartiet (numera Liberalerna) 13 procent, Centerpartiet 13 procent, Vänsterpartiet 6 procent, Miljöpartiet 6 procent och Sverigedemokraterna 4 procent. Av de 4 propositionerna är 2 stycken av regeringen Reinfeldt, 1 av regeringen Bildt och 1 av regeringen Persson. Dessa siffror kan tyckas vara oväsentliga i en innehållsanalys av *kvalitativt* slag men de pekar ändå på en relevant fråga. Hur påverkar denna fördelning resultaten, kan resultaten anses vara

representativa för den politiska debatten då den partipolitiska fördelningen bland motionerna inte överensstämmer med antalet mandat partierna har i riksdagen? Exempelvis Kristdemokraterna, som i föreliggande fall står för 15 procent av motionerna, har historiskt sett inte i något riksdagsval kommit upp i sådana siffror, utan som närmast kommit upp i cirka 12 procent av mandatfördelningen i valet 1998 (Valmyndigheten, 1998). Alltså, det utrymme de har i detta urval är större än vad de tenderar att ha i riksdagen. Det kan argumenteras att detta leder till att resultaten inte kan anses vara representativa. Men å andra sidan kan man argumentera att ”passivitet” i frågan är lika mycket ett val som att vara aktiv, att skriva förhållandevis få motioner om frågan är inte detsamma som att vara neutral.

4.1.3 Kodning

Som det nämnts ovan präglar *kodningen* den kvalitativa innehållsanalysen. I föreliggande fall har detta moment påbörjats genom att det först skapats ett kodningsschema i formen av en tabell med kolumnerna: Text, Meningsenhet, Kondenserad enhet, Kod, Subkategori och Kategori. I kolumnen *Text* markeras vilket dokument det gäller, exempelvis ”Förbud mot bruk av vissa dopningsmedel m.m. Motion 1992/93:So272”. I kolumnen *Meningsenhet* fylls cellerna med de citat från motionerna och propositionerna som anses ha värde för de frågeställningar som föreliggande uppsats ställer. I kolumnen *Kondenserad enhet* sammanfattas innehållet i meningsenheterna i ett kortare format. I kolumnen *Kod* ges varje inlägg en unik kod, exempelvis ”Personlighetsförändringar”. I kolumnen *Subkategori* anges vilken specifik kategori eller område inlägget hör hemma i, medans kolumnen *Kategori* innehåller bredare kategorier som subkategorierna är underställda och ordande utifrån. Exempelvis är ”Effekter på brukaren” en specifik subkategori, som hör hemma i den bredare kategorin ”Konsekvenser av dopning”. Kodningen har alltså gått till på så sätt att dokumenten bearbetats var för sig och detta genom ifyllningen av dessa kolumner i tabellen. Kategorierna och subkategorierna har formulerats under kodningens gång och är inte någonting som bestämts i förhand. Det bör påpekas att dokumenten, i synnerhet motionerna, är av väldigt olika längd och bredd. Vissa motioner är endast en till två sidor långa och behandlar dopning specifikt, medan andra motioner kan vara mycket längre och av bredare karaktär, exempelvis motioner om kriminalpolitiken generellt. Då fokuset i föreliggande uppsats ligger på dopning utanför elitidrotten är det de delarna av texten som berör detta ämne som legat i fokus, under kodningen liksom datainsamlingen och urvalet.

I bilaga 2 finns det ifyllda kodningsschemat i dess helhet.

4.2 Validitet och reliabilitet

Inom kvantitativ forskning är *validitet* och *reliabilitet* i regel de främsta kriterier gällande undersökningens kvalitet (Bryman, 2011, s. 351). Inom kvalitativ forskning går det däremot att fråga sig hur pass relevanta dessa begrepp egentligen är, exempelvis validitet som i dess definition rymmer konnotationer som rör mätning (ibid.). Eftersom kvalitativa forskare inte i första hand är intresserade av mätningar av olika slag, får begrepp som validitet en mindre betydelse. Men kriterierna validitet och reliabilitet har trots detta sin plats inom kvalitativ forskning, om man betraktar begreppen ur ett annat perspektiv och sätter mindre vikt vid just de frågor som rör mätning.

4.2.1 Validitet

Med validitet menas huruvida de slutsatser som en undersökning leder till hänger ihop eller inte (Bryman, 2011, s. 50). Annorlunda uttryckt är validitet en fråga om man verkligen undersökt det man avsåg att undersöka och inget annat (Thurén, 2007, s. 26). Validitet kan delas upp i typerna mätningensvaliditet, ekologisk validitet, intern validitet och extern validitet (Bryman, 2011, s. 50 f.). De två sistnämnda, intern och extern validitet beskrivs närmare nedan, samt hur föreliggande uppsats förhåller sig till dem.

4.2.2 Intern validitet

Intern validitet, i kontexten av en kvalitativ undersökning, betyder att det ska finnas adekvat överensstämmelse mellan observationerna som forskaren gör och de teoretiska idéer som forskaren utvecklar (LeCompte & Goetz, 1982, ref. i Bryman, 2011, s. 352). Den interna validiteten i en undersökning kan även beskrivas som dess *trovärdighet* (Bryman, 2011, s. 354). Rolfe (2006, ref. i Graneheim, Lindgren & Lundman, 2017, s. 33) menar gällande trovärdighet att det är läsaren som bedömer av vilken kvalitet en uppsats eller rapport är och att det är författarens ansvar att presentera innehållet på ett sett till trovärdigheten övertygande sätt. I föreliggande uppsats har detta eftersträvat genom att på ett transparent och förhoppningsvis tillräckligt tydligt sätt beskriva tillvägagångssätt och motiveringar till de olika val som gjorts under författandets gång.

4.2.3 Extern validitet

Extern validitet rör frågan om i vilken utsträckning som resultaten kan generaliseras till andra sociala miljöer och situationer (LeCompte & Goetz, 1982, ref. i Bryman, 2011, s. 352). Detta kan beskrivas som undersökningens *överförbarhet* (Bryman, 2011, s. 354). I föreliggande fall är det möjligt att resultaten kan generaliseras till andra västerländska samhällen, alltså att en liknande debatt och liknande synpunkter kring dopning förs av politiker i andra samhällen. Däremot kan det vara så att skillnader länder sinsemellan i narkotikapolitik och de attityder som den omfattar föreligger till sådan grad att den externa validiteten inte är tillräckligt hög. Med andra ord så lämpar sig inte resultaten för vidare generaliseringar i fråga om miljö. Att det finns en överförbarhet gällande situation är å andra sidan möjligt. Resultaten i föreliggande undersökning kan möjligtvis överföras till kriminalpolitiska debatter i Sverige gällande andra brottstyper, i synnerhet narkotikabrott och debatten kring nya substanser, exempelvis så kallade ”nättdroger”.

4.2.4 Reliabilitet

Med reliabilitet menas huruvida resultaten av en undersökning blir detsamma om undersökningen upprepas på nytt eller om resultaten beror på slumpmässiga eller tillfälliga betingelser (Bryman, 2011, s. 49). Med andra ord är det en fråga om undersökningens tillförlitlighet och huruvida mätningarna är korrekt genomförda (Thurén, 2007, s. 26). Reliabilitet är i första hand aktuellt i kvantitativa undersökningar och då är frågan om måttet är stabilt eller ej (ibid.). Men begreppet har även sin plats inom kvalitativa undersökningar. Reliabilitet kan liksom validitet tudelas i intern och extern reliabilitet, vilket beskrivs närmare nedan.

4.2.5 Intern reliabilitet

Med intern reliabilitet menas att medlemmarna i ett forskarlag är överens om hur empirin ska tolkas (Bryman, 2011, s. 352). Detta kan liknas vid det som kallas för *interbedömarreliabilitet*, som innebär ”överensstämmelse mellan olika observatörer eller bedömare” (Bryman, 2011, s. 160). Intern reliabilitet är alltså någonting som blir aktuellt i undersökningar och forskning där arbetet genomförs av fler än en person, vilket inte är fallet i föreliggande fall.

4.2.6 Extern reliabilitet

Med extern reliabilitet menas i vilken utsträckning som en undersökning kan upprepas (replikeras) (LeCompte & Goetz, 1982, ref. i Bryman, 2011, s. 352). LeCompte och Goetz menar att detta är

särskilt utmanande inom kvalitativ forskning. Detta för att den sociala miljö och de sociala betingelser som gäller vid en första undersökning inte går att ”frysa” i syfte att göra undersökningen replikerbar. Replikerbarheten av föreliggande undersökning kan dock antas vara god, då de texter som undersökningen omfattar är statiska och inte kommer att förändras. Vidare har särskild hänsyn tagits till att tillvägagångssätt, vilka motioner och propositioner som inkluderats samt hur materialet kodats framgår tydligt så att ”verktygen” finns för eventuell replikation. Vad som däremot kan ske är att det framöver skrivs fler motioner och propositioner som berör ämnet dopning och då bör detta tas i hänsyn i en eventuell replikation längre fram i tiden.

4.3 Etiska ställningstaganden

I och med att mängden forskning i samhället har ökat under de senaste decennierna har en påföljande debatt om forskningsetiska frågor öppnats upp (Ahrne & Svensson, 2011, s. 31). Mycket av denna debatt har kretsat kring frågor om medborgarnas integritet och det hot som forskning eventuellt kan innebära mot denna, i synnerhet då enskilda forskare får avgöra de etiska bedömningarna (ibid.). Ahrne och Svensson menar att det var denna debatt som ledde till att forskarsamhället därefter kom att utveckla tydligare regler och principer för hur forskning ska bedrivas och detta med god anledning, då olika etiska frågeställningar aktualiseras under flera faser av en undersökning (Bryman, 2011, s. 126).

I forskningssammanhang rör de grundläggande etiska frågor som man bör förhålla sig till den frivillighet, integritet, konfidentialitet och anonymitet som bör ombesörjas för de människor som omfattas av forskningen (Bryman, 2011, s. 131). Dessa kan delas upp i följande krav: informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (ibid., s. 131 f.). Med informationskravet menas att personer som deltar i en undersökning ska informeras om dess syfte. Med samtyckeskravet menas att deltagarna ska ha rätten att avgöra om de vill medverka eller ej. Med konfidentialitetskravet menas att uppgifter om medverkande ska behandlas med konfidentialitet, alltså att uppgifter förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan komma åt dem. Med nyttjandekravet menas att de uppgifter som samlas in används *endast* för forskningsändamålet.

Även om de ovan nämnda kraven är väldigt viktiga att ha i åtanke inom forskningen generellt, är de utformade på ett sådant sätt att de tycks gälla främst i forskning där det finns *deltagare*. I och med att föreliggande arbete grundar sig på offentliga handlingar har dessa krav ingen större betydelse i det här fallet. Å andra sidan skulle man kunna argumentera att det vore av god sed att informera och efterfråga samtycke eller godkännande från de politiker vars motioner och propositioner inkluderats i denna undersökning. Detta skulle dock av praktiska skäl göra denna undersökning omöjlig att

genomföra, då det troligtvis skulle bland annat ta väldigt lång tid. Vidare kan det argumenteras att de ovan nämnda kraven inte är aktuella då det i föreliggande undersökning inte är *individer* som är forskningsobjekt, utan *debatten* och vad den omfattar.

En fråga som även kan anses tillhöra det etiska området är undersökningens *transparens*. Med detta menas att forskningsproceduren och hur resultaten producerats ska redovisas klart och tydligt (se Bryman, 2011, s. 374). I föreliggande arbete har detta bejakats, genom att förklara tillvägagångssättet och metoden i detalj samt genom att inkludera det ifyllda kodningsschemat i bilaga 2.

5. Resultat och analys

Nedan presenteras resultaten i föreliggande uppsats. Resultaten är ordnade utifrån de kategorier och subkategorier som formulerats under kodningen. De huvudsakliga kategorier som formulerats under kodningen är: *orsaker till dopning*, *konsekvenser av dopning*, *förslag på förebyggande åtgärder* och *substansen och brottets karaktär*. Resultaten presenteras i form av sammanfattande beskrivningar av hur dopningsbrott konstrueras och beskrivs, kompletterat med ett urval av citat från texterna (för samtliga meningsenheter, se bilaga 1).

5.1 Orsaker till dopning

En åtskillig del av innehållet i texterna kretsar kring orsakerna till dopning. Det vill säga, frågan om hur det kommer sig att människor utanför elitidrotten har börjat ägna sig åt dopning. Detta är föga förvånande då en problembeskrivning oftast hör till argumentationen för nya lagar eller justeringar av lagen. Orsaker till dopning kodades att tillhöra subkategorierna: *ideal*, *image*, *självbild* och *andra preparat*.

5.1.1 Ideal

Dopningsproblemet, som enligt texterna tycks sprida sig och omfatta allt fler ungdomar, förklaras i huvudsak med hänvisning till olika rådande ideal. Det är inte endast skönhetsideal, utan även ideal om ”snygga kroppar”, ”manliga kroppsideal” samt ”förvridna manliga kroppsideal”, ideal om snabba resultat på kort tid, styrkeideal och i stort en osund kroppsfixering främst hos unga killar.

Eventuella prestationshöjande effekter som skäl till bruket av dopningsmedel ges inget vidare utrymme i texten, utan den rådande uppfattningen tycks vara att dopning utanför elitidrotten sker främst av estetiska eller ”kosmetiska” skäl.

Ökningen av dopningsmedel sker idag utanför idrotten. Ett manligt kroppsideal får unga grabbar att börja använda steroider. (Motion 1994/95:Kr414, s. 20³)

Dopning är en folkhälsofråga som främst berör idrotten, men som också drabbat amatöriddrottarna och motionärerna. Det finns ett ideal av snabba resultat på kort tid som lätt inspirerar att ta till otillåtna medel. (Motion 2003/04:So395, s. 6)

Fler och fler använder i dag dopningsmedel. Skönhetsidealen kräver omänskligt mycket av unga killar och tjejer som tar hjälp av anabola steroider i jakten på en muskulös kropp. Trots oerhört skadliga bieffekter för person och samhälle bedöms dopningsbrott fortfarande vara ett mildare brott än narkotikabrott. (Motion 2016/17:3247, s. 1)

Varifrån dessa ideal härrör är inte något som beskrivs närmare i texterna generellt sett. Däremot nämns *reklampåverkan* som delvis orsak till förvridna ideal i en proposition. I samma proposition uttrycks det att de förvridna idealen främst är en följd av människans behov av självkänsla och gemenskap.

Dopning, hetsätning och självsvalt kan sägas representera förvridna skönhets- och styrkeideal. Delvis som en följd av reklampåverkan, men framför allt som en önskan att bli uppmärksammad och älskad, vittnar de om en djup tragik. (Prop. 1993/94:135, s. 18)

5.1.2 Image

Subkategorin *Image* kan tyckas överlappa med eller vara detsamma som ovan nämnda *Ideal*, liksom nedan följande *Självbild* men det kan argumenteras att dessa har distinkta skillnader. Exempelvis att ideal är de rådande normer som vidmakthålls av många, image är det individen vill presentera för sin omgivning (som möjligen grundar sig på idealen) och självbild är sättet som individen betraktar sig själv. Utifrån detta synsätt hör dessa intimt ihop, men är inte identiska.

---

³Äldre dokument finns inte att ladda ned som färdiga dokument på Sveriges Riksdags webbsida och texten har i dessa fall kopierats direkt från webbsidan till ordbehandlare. Sidhänvisningarna i den löpande texten visar alltså till sidorna i kopierade versionen.

I några motioner menas det alltså att dopning förekommer till följd av att ungdomar vill presentera sig på ett visst sätt, att utstråla en image. Det menas att det finns en press på många unga att ge uttryck åt ett antal attribut och att detta kolliderar med verkligheten, vilket tyder på ett perspektiv där denna kollision utgör en del av orsaken till dopning.

De flesta av oss har hört talas om dopning. Problemen med dessa preparat har till största delen tillskrivits idrottsrörelsen och framför allt kraftsporten. Men problemen är djupare än så. Pressen på många unga att vara duktig och vacker, men samtidigt tuff och häftig, kommer ibland på kollision med verkligheten. I dag har missbruket spridits långt utanför idrotten. Ungdomar, men även äldre, använder i dag dessa preparat för att bygga upp sina kroppar. (Motion 1993/94:So434, s. 1)

Det uttrycks även att unga pojkars strävan att ge uttryck åt en image som präglas av att vara ”stark” och ”tuff” kan vara motiverad av att de vill ha uppmärksamhet och imponera på personer av det motsatta könet. Med andra ord tycks det enligt detta synsätt finnas ett underliggande motiv med dopningsbruket, att dopningen är ett medel för att nå det som brukaren ser som ett sexuellt attraktivt yttre.

Rapporter finns om att bruket av anabola steroider har börjat sprida sig även bland unga pojkar, som sägs vilja bygga upp sina kroppar och bli starkare i största allmänhet. Många sägs ta anabola steroider i syfte att "bli tuffare och våga imponera på tjejerna". (Motion 1993/94:Ju809, s. 29)

5.1.3 Självbild

Det uttrycks även att bruket av anabola steroider bland andra ting kommer som en följd av en negativ självbild och ohälsosam kroppsuppfattning. I en motion uttrycks det att problemen som hänger ihop med unga människors uppfattningar om den egna kroppen yttrar sig på olika sätt beroende på kön. Medan en ohälsosam kroppsuppfattning hos unga kvinnor kan exempelvis yttra sig i eller orsaka anorexia, är inte fallet så hos unga män som istället kan till följd av en ohälsosam kroppsuppfattning dras till bruket av anabola steroider bland annat. Det är inte uppenbart huruvida den negativa kroppsuppfattningen som sådan skiljer sig åt hos män och kvinnor, om det är följderna som skiljer sig åt eller om det är så att såväl kroppsuppfattningen som följderna är olika hos män och kvinnor. Det som framgår däremot är att bruket av anabola steroider ses som ett problem främst

bland män. Detta är en genomgående uppfattning i texterna och bruket av dopningsmedel bland kvinnor nämns endast i ett fall (citerad ovan).

De senaste åren har flera rapporter visat att ungdomars fysiska status försämrats. Bruket av alkohol och nikotin visar tendenser att sprida sig till allt yngre. Det finns också många andra problem som hänger samman med kroppsuppfattningen: anabola steroider hos unga män, anorexia hos unga kvinnor för att nämna ett par exempel. (Motion 1998/99:Ub2, 9 f.)

Liksom med ovan nämnda ideal ägnas sparsamt med text till hypoteser kring var de ohälsosamma kroppsuppfattningarna härrör ifrån. I en motion uttrycks det dock att det är ”modets dikterande” som försvårar för unga människor att finna en sund kroppsuppfattning trots att de är friska fysiskt och psykiskt. Detta i sin tur kan leda till överdrivet kroppsbyggande och bruk av anabola steroider bland unga män.

Till upplevelsen av hälsa och välbefinnande hör trivsel med och accepterande av sin kropp. Genom modets dikterande har många ungdomar svårt att finna en sund kroppsuppfattning och ett välbefinnande -- trots att de både fysiskt och psykiskt är fullt friska och normala. Många pojkar riskerar skador och ohälsa av ett överdrivet kroppsbyggande och i många fall även bruk av anabola steroider. (Motion 1994/95:So484, s. 19 f.)

5.1.4 Andra preparat

Det framgår även i motionerna och propositionerna argument som tycks grunda sig på ”trappstegshypotesen” och ”inkörssportshypotesen”. Inom forskning om drogbruk och missbruk är dessa hypoteser så kallade *karriärmodeller*, där fokus ligger på brukets utveckling från legala till illegala substanser eller från lättare droger till tyngre droger (Johansson & Wirbing, 2005, s. 64). Det finns olika tolkningar av dessa hypoteser men det resonemang och den tolkning som går att urskilja i föreliggande fall är att bruket av en ”lättare” substans möjliggör eller till och med leder till bruket av en ”tyngre” substans.

En grupp preparat som uppmärksammats mindre är de olika näringspreparat, ofta innehållande ett antal aminosyror, som det görs omfattande reklam för inte minst i sporttidningar. Dessa preparat har sannolikt inga fysiologiska eller farmakologiska effekter på idrottsprestationer men leder idrottsutövaren eller kroppsbyggaren in i ett "preparatberoende". Man tror att man måste använda

piller o.d. för att kunna prestera bra resultat. Sedan är steget inte långt till att lockas använda dopingpreparat. (Motion 1994/95:So223, s. 23)

Det trycks på i texterna att dessa lagliga produkter, innehållande olika proteiner och aminosyror, sannolikt inte har de effekter de påstås ha i marknadsföringen eller åtminstone inte är vetenskapligt bevisade att ha. Argumentationen för denna ”inkörsportshypotes” vilar alltså inte på en uppfattning om att näringspreparaten eller kosttillskotten på fysiologisk grund flyttar personen närmare ett bruk av dopningspreparat. Snarare att det är själva uppfattningen om att träning bör kompletteras med preparat som leder personen närmare dopning.

5.2 Konsekvenser av dopning

En del av texterna behandlar vad för konsekvenser dopningsproblemet för med sig. Under denna kategori formulerades endast en subkategori: *effekter på brukaren*. Detta för att en stor del av texterna kretsar kring just detta och då andra konsekvenser diskuteras, tycks detta betraktas som indirekta konsekvenser. Med andra ord, våldshandlingar kan betraktas som en konsekvens av dopningen men det är en indirekt konsekvens som kommer till följd av biverkningarna som dopningspreparaten kan ge upphov till.

5.2.1 Effekter på brukaren

Det som framträder i texterna gällande dopningsmedlens effekter på brukarna ger en bild av substanser som är ytterst vådliga för människan och dennes omgivning. Särskild uppmärksamhet ges åt dopningsmedlens personlighetsförändrande biverkningar. Bilden av doparen som framträder i texterna är en av en person som är labil, oförmögen att kontrollera sina handlingar och således även någon som lätt kan bli våldsam.

Den senaste utvecklingen på området visar dock att dessa preparat förekommer allt mer i samhället, inte bara i idrottsammanhang. Missbruk av dopningsmedel kan leda till allvarliga förändringar av personligheten och i värsta fall vara orsaken till våldsamma handlingar. (Motion 1992/93:So272, s. 1)

Många till synes oförklarliga vredesutbrott, våldsamheter och obehärskade handlingar har i efterhand visat sig bero på bruk av anabola steroider. Likaså har sjukdomstillstånd, ibland med svåra följder, visat sig ha samma ursprung. (Motion 1994/95:So411, s. 1)

Konsumtionen av alkohol/narkotika och anabola steroider i kombination, har under senare tid varit starkt bidragande som bakomliggande faktorer till stora tragiska våldshandlingar. Eftersom konsumtionen av dessa preparat förekommer främst bland människor i unga år, får resultaten av konsumtionen stora konsekvenser som blir svåra att reparera senare i livet. (Motion 1994/95:So430, s. 2)

I de flesta fall då effekterna av dopning diskuteras nämns aggressivitet och våld. Däremot tycks det inte finnas någon konsensus gällande kausaliteten mellan dopning och våld. Som det framgår av citaten ovan menas det i vissa fall att dopning kan vara en bakomliggande faktor till våldet, medan det i andra fall argumenteras att det är självaste orsaken. I vissa texter är man däremot mer försiktig än så. Det konstateras att aggressivitet visserligen finns bland biverkningarna av dopningsmedel men att forskningsläget inte är klart, samt att kausalitetsfrågan gällande dopning och våld är svår att fastställa.

Biverkningarna av AAS är allvarliga. Forskningsläget är inte helt klart men mycket tyder på psykiska bieffekter som okontrollerat humör och aggressivitet men framför allt depressioner. Flera av de senaste årens uppmärksammade ”övervåldsbrott” där gärningsmannen varit besinningslös i sitt våldsutövande har begåtts av personer som använt AAS. I många fall med våld mot kvinnor finns missbruk av AAS i bakgrunden. Flickvänner till AAS-missbrukare har vittnat om rädslan för pojkvännens humörsvängningar och våldsbänagenhet. (Motion 2009/10:So554, s. 3 f.)

En omdiskuterad fråga är om det föreligger ett orsakssamband mellan bruket av anabola steroider och våldsbrott. I ett tidigare avsnitt har redogjorts för de psykiska effekter som man känner till är förknippade med intag av anabola steroider. Ökad aggressivitet är en sådan effekt, men det är inte klarlagt om denna ökade aggressivitet verkligen har resulterat i våldshandlingar. Även om bruk av anabola steroider förekommer i samband med våldsbrott är det mycket svårt att fastställa om det är just intaget av anabola steroider som orsakat det våldsamma beteendet. (Prop. 1998/99:3, s. 33)

5.3 Förslag på förebyggande åtgärder

Den till antalet största kategorin i detta material visade sig vara *förslag på förebyggande åtgärder*. Detta är möjligen föga förvånande då merparten av motioner och propositioner, i synnerhet inom kriminalpolitiken, innehåller förslag och argument för insatser och ingripanden mot den problembild eller fråga som texten identifierar. Förslagen på förebyggande åtgärder kategoriserades och kodades enligt följande subkategorier: *kontroll, kunskap, opinionsbildning* och *vård*.

5.3.1 Kontroll

I framkant gällande olika förslag på förebyggande åtgärder ligger vad som kan kallas kontroll. Med detta menas närmare bestämt formell social kontroll, alltså de lagar och rättsväsendet i dess helhet varigenom regler om uppförande officiellt offentliggörs och forceras (se Akers & Sellers, 2013, s. 199). I detta material kan förslagen på förebyggande åtgärder som präglas av kontroll i stort tudelas som *kriminaliseringar* och *straffskärpningar*.

Förslag på kriminaliseringar riktas framförallt mot bruket av dopningsmedel. Motiven till att kriminalisera skiljer sig något i texterna. I några fall tycks en kriminalisering vara motiverad enbart av problemets karaktär och omfattning, som i ett av citaten nedan menas vara ett samhällsproblem, oavsett vad kriminaliseringen skulle ha för effekt. I andra fall tycks kriminaliseringen vara främst till för att möjliggöra för tagning av urinprov bland andra kontrollåtgärder och på så sätt möjliggöra för myndigheter att ingripa. I en motion konstateras det att en kriminalisering av bruket är ett nödvändigt komplement till kriminaliseringen av försäljning och tillverkning, då missbruk av erfarenhet visat sig att inte gå stoppa genom att endast bekämpa utbudet. Genomgående går det att urskilja en stark tilltro till kriminalisering som tillvägagångssätt och det uttrycks vara ”den enda framkomliga vägen” och att ”samhället måste skaffa sig möjligheter att ingripa”.

Användningen av dopingpreparat ökar och har alltmer blivit ett samhällsproblem. Tidigare var nyttjandet av dessa preparat begränsat till elitidrotten. Numera används preparaten av personer som står långt utanför idrottens organisationer och användandet sprids allt längre ned i åldrarna. Centerpartiet anser att dopinglagen bör ändras så att även konsumtionen av dessa medel kriminaliseras. Dessutom bör gränsdragningen mellan ringa och normalt brott konkretiseras ytterligare och ett grovt brott med högre straffskala införas. (Motion 1997/98:Ju910, s. 11)

Den enda framkomliga vägen är därför att genom lagstiftning kriminalisera bruket av dopingpreparat. Det skulle ge polis och socialtjänst möjlighet att ingripa. För att inte lagen skall bli ett slag i luften är det också nödvändigt att använda kroppsprover, t.ex. urinprov, som bevisning.

För att detta skall bli möjligt måste även grova fall av narkotikakonsumtion kunna leda till fängelsestraff. Annars tillåts inte tvångsmedel som urinprov. (Motion 1993/94:So214, s. 3)

Kontrollpolitiska erfarenheter från narkotikaområdet visar att samhället aldrig kommer att kunna hejda missbruket av medel genom att endast bekämpa det illegala utbudet. Samhället måste skaffa sig möjligheter att ingripa även mot den olovliga efterfrågan på dopningsmedel. Denna efterfrågan är samtidigt den konsumtion som vållar alla skador och störningar av dopningsmedel. (Motion 1992/93:So230, s. 2)

Den starka tilltro till kriminalisering visar sig vidare i några motioner där det explicit uttrycks att kriminalisering kan genomföras med normmarkerande syften. Här ryms en uppfattning om att samhället genom lagstiftning ska markera för människor hur de ska förhålla sig till dopningsmedel och på så sätt slå vakt om och förmedla ”de normer som gäller”. Anmärkningsvärt i det ena citatet nedan är att samtidigt som det argumenteras för en kriminalisering av bruket så tycks det konstateras att kriminaliseringar av bl.a. försäljning och innehav inte gett önskad effekt, om målet är ett samhälle fritt från dopning, då förekomsten av ett bruk kan tyckas tyda på att försäljning och innehav fortsatt förekommer trots kriminaliseringar.

Trots att dessa medel inte, annat än för medicinskt eller vetenskapligt ändamål, får föras in i landet, överlåtas, framställas, förvärvas i överlåtelssyfte, bjudas ut till försäljning eller innehas, förekommer ett illegalt bruk. För att ytterligare markera vikten av att människor skall ta avstånd från dessa preparat måste även bruket av desamma kriminaliseras. (Motion 1993/94:So456, s. 1)

Eftersom anabola steroider både är beroendeframkallande och har sinnesförändrande effekter i centrala nervsystemet borde de klassas som narkotika, och lagen bör ändras så att även bruket kriminaliseras. Därigenom kan vi tydligare markera de normer som gäller och vi kan upptäcka missbruk tidigare och hjälpa fler att komma ur det innan de är allför beroende. (Motion 1994/95:Ju618, s. 1)

Liksom med vissa av argumenten för kriminaliseringen av bruket förs en liknande argumentation för straffskärpningar, alltså att dopningsbrottets karaktär är anledning nog att överväga straffskärpningar. I argumentationen för straffskärpningar tycks det föreligga en uppfattning om att straffskärpningar har ett intrinsiskt värde, då det i texterna i huvudsak argumenteras för dem med

grund i problembilden men inte i vad som eventuellt kan åstadkommas med skärpningen, annat än att ”komma till rätta med problemet”. Det förekommer även en argumentation om att en straffskärpning är motiverad dels för att jämställa Sverige med andra länder i den frågan och dels för att jämställa dopningspreparaten med narkotika.

Dopningsmissbruk leder ofta till ökad aggressivitet och fientlighet och kan leda till ökad våldsbänagenhet. Ett antal mycket grova våldsbrott har begåtts av personer som varit påverkade av dopningsmedel. Det finns goda skäl att se allvarligt på sådant missbruk, och en straffskärpning för dopningsbrott bör införas. (Motion 2016/17:850, s. 1)

Vid konferensen gjordes ett uttalande där man bl.a. krävde en straffskärpning så att dopning, vad gäller straffvärdet, jämställs med narkotikainnehav. Med tanke på riskerna med anabola steroider och att de framför allt exponeras mot våra ungdomar är det lätt att dela konferensens uttalande om en skärpt bestraffning i avsikt att komma till rätta med problemet innan missbruket har fått totalt fäste i landet. (Motion 1993/94:So447, s. 1 f.)

Sverige är ett populärt land att smuggla till då det finns en efterfrågan på preparaten och det lönar sig att sälja här. Om man åker fast så är straffen relativt låga jämfört med i andra länder. Därför anser jag att det grundligt bör undersökas om inte hanteringen och bruket av dopningspreparat kan jämföras med hantering respektive bruk av narkotika. (Motion 2010/11:So537, s. 1)

Det flesta texter inom denna subkategori omfattar alltså argument antingen för kriminalisering eller för straffskärpning. I en proposition argumenteras det däremot mot det sistnämnda. Det argumenteras att dopningspreparat på flera sätt inte är att jämställa med narkotikaklassificerade substanser. Bland annat så antas beroenderisken vara mindre i jämförelse med bland andra heroin, kokain och amfetamin och dopningspreparatens toxicitet antas även vara mindre än narkotikaklassificerade substanser. Vidare tycks den sociala misär som förknippas med narkotikamissbruk inte vara lika vanligt förekommande bland människor som använder dopningsmedel. I propositionen menas det att på grund av dessa faktorer kan inte farligheten hos dopningsmedel jämföras med farligheten hos narkotika och således bör inte dopningsbrott jämföras med narkotikabrott i fråga om straffmaximum.

Anabola androgena steroider har med stor sannolikhet mindre beroenderisk kopplad till akuta fysiologiska och farmakologiska mekanismer (stimulering av hjärnans belöningssystem) än t.ex. heroin, kokain eller amfetamin. Dopningspreparat är med stor sannolikhet också mindre toxiska än narkotikaklassificerade substanser. Det förefaller inte heller som om användare av dessa preparat löper samma risk för att hamna i den typ av svår social misär, som associeras med intensivt narkotikamissbruk. Farligheten hos dopningsmedel kan mot denna bakgrund inte generellt jämföras med farligheten hos narkotiska preparat. Av detta skäl kan inte ett dopningsbrott av normalgraden anses lika allvarligt som ett narkotikabrott av normalgraden. Straffmaximum för dopningsbrott av normalgraden bör således inte höjas. (Prop. 2010/11:4, s. 81 f.)

Gällande frågeställningen i denna uppsats om huruvida det David Garland kallar för *symbolic denial* förekommer i politikernas texter och problembeskrivningar tycks det vara i synnerhet under denna subkategori som detta går att urskilja. Det kan tyckas att det både förekommer symbolpolitik liksom förnekelse i detta material. Detta diskuteras närmare nedan under 6.2 *I förhållande till teori*.

5.3.2 Kunskap

I materialet förekommer anslag om att det förebyggande arbetet gällande dopning bör präglas av kunskap. Delvis argumenteras det att frågan bör lyftas upp på en akademisk nivå och att ett oberoende antidopningsinstitut bör knytas till forskningen, kompletterat av aktivt upplysningsarbete. Vidare poängteras det att kunskapen om sambandet mellan dopningsmedel och aggressivitet är bristfällig och kräver en samlad satsning för att utreda dess omfattning och karaktär, samt vad för förebyggande insatser som behövs.

Arbetet mot doping i samhället bör helt klart lyftas upp på akademisk nivå. Därför är det viktigt att ett oberoende antidopningsinstitut knyts nära den akademiska forskningen, samt att man behöver driva ett aktivt upplysningsarbete i samarbete med gym och friskvårdsanläggningar och även koppla det till idrottsundervisningen i skolan. (Motion 2017/18:3132, s. 3)

Ett exempel på en sådan fråga är sambandet mellan missbruk och anabola steroider och aggressivt beteende. Vår kunskap om problemets omfattning är bristfällig, såväl inom idrottsrörelsen som när det gäller andra populationer. Det behövs därför en samlad satsning för att få mer kunskap om problemets omfattning och karaktär och vilka förebyggande insatser som kan vara nödvändiga. (Motion 1992/93:So277)

Det argumenteras även i texterna att nya informationsinsatser behövs. Handeln av dopningspreparat via Internet nämns som orsak till att nya krav och därmed även nya angreppssätt behöver övervägas. Dopningspreparatets tillgänglighet, som antas ha ökat i samband med handeln via Internet, bör uppmärksammas brett. Det menas även att det finns ett behov av att ”förbättra informationen” gällande hälsoriskerna med dopning och påföljderna vid dopningsbrott.

Nya informationsinsatser behövs. Handeln genom Internet ställer nya krav på alla aktörer i samhället. Nya angreppssätt behöver diskuteras och spridas. Föräldrar, elever, motionärer och personal som är verksam i olika delar av samhället behöver uppmärksammas på tillgängligheten av dopningspreparat på samma sätt som av andra droger. Likaså finns det anledning att förbättra informationen om hälsorisker och påföljder vid lagbrott. (Motion 2010/11:So379, s. 3)

5.3.3 *Opinionsbildning*

Under subkategorin *opinionsbildning* ingår endast en text, som hade å ena sidan kunnat placeras under ovan nämnda subkategori *kunskap*. Men å andra sidan uttrycks något avvikande i denna motion. Det menas att idrottsrörelsen tack vare dess kunskaper och erfarenheter av dopning kan fungera som en motkraft mot dopningen utanför den organiserade idrottsrörelsen. I synnerhet då elitidrotten genom media når alla människor och elitidrottare är förebilder för många barn och ungdomar. Resonemanget är att idrottsrörelsen kan med dessa faktorer i åtanke genom dess etiska hållning och avståndstagande från dopning opinionsbilda och förebygga problemet.

Idrottsrörelsen gör stora ansträngningar för att motverka användningen av dopingmedel och andra droger. Doping är idag främst ett problem utanför den organiserade idrottsrörelsen. Idrottsrörelsens kunskaper och erfarenheter utgör en viktig del i arbetet med att bekämpa den ökande spridningen av dopingmedel. På detta och andra områden kan idrottsrörelsen vara en motkraft. Genom mediabevakning når elitidrotten alla människor. Idrottens etiska hållning och avståndstagande från doping och det idrottsanknutna våldet är viktigt, inte minst då elitidrottare utgör förebilder för många barn och ungdomar. (Motion 1997/98:Kr510, s. 2)

5.3.4 Vård

I kontrast mot de många yrkanden på kriminalisering och straffskärpningar finns det några motioner i materialet där vård istället föreslås och dopningen betraktas i vad som tycks vara en sjukdomsmodell. Bland annat nämns anorexi, bulimi och ”megarexi” tillsammans. Med ”megarexi” syftas *muskeldysmorf*i, som är en störning där personen upplever att den egna kroppen är för liten eller otillräckligt muskulös (se American Psychiatric Association, 2013, s. 243). Dopning kan alltså ses som en följd av en störning och då är det rimligt att i förebyggande syfte satsa på vård och behandling. I en motion uttrycks det explicit att straffskärpningar inte kommer att lösa dopningsproblemet, då missbruk i huvudsak är en följd av sociala problem.

Missbruk av illegala droger kommer i första hand av sociala problem, och dessa löser man inte genom hårdare straff. Istället krävs ökade satsningar på förebyggande insatser, vård och behandling. (Motion 1998/99:So290, s. 2)

Anorexi, bulimi och "megarexi" (en vilja att uppnå den perfekta kroppen med hård träning och eventuellt anabola steroider) måste få de resurser sjukdomarna kräver. Det är helt oacceptabelt att det än idag inte finns tillräckligt med vårdplatser eller tillräcklig kunskap ute i landet för att behandla dessa sjukdomar. (Motion 2000/01:So451, s. 2 f.)

Den bild som framträder av dessa motioner är att den vård som finns tillgänglig för personer med dopningsproblematik är bristfällig, då resurser i form av vårdplatser, kunskap och specialiserade enheter är otillräckliga.

En annan, fortfarande relativt dold problematik är frågan om dopning. Personer som har problem med dopning har ofta svårt att få professionell vård, och de specialiserade enheter som finns är få. Miljöpartiet anser precis som när det gäller frågan om läkemedelsmissbruk att regeringen bör lyfta frågan i samarbete med SKL och återkomma med en plan om ett lämpligt sätt att säkerställa att såväl förebyggande insatser som behandling för dopingproblematik görs och finns att tillgå i hela landet. (Motion 2012/13:So22, s. 10)

5.4 Substansen och brottets karaktär

I kategorin *substansen och brottets karaktär* ryms mer perifera ämnen rörande dopning. Under kodningen bedömdes det att dessa texter inte kunde placeras i någon av ovan redovisade kategorier, men att de ändå var av sådan relevans att de bör inkluderas i resultaten. Kategorin är bred och subkategorierna omfattar i de flesta fall endast en enstaka motion eller proposition. De subkategorier som har formulerats under kodningen är: *definitioner*, *kosttillskott*, *målgrupp*, *näthandel* och *omfattningen*.

5.4.1 Definitioner

I texterna framkommer synpunkter dels på hur dopningspreparaten ska definieras men även hur *personen* som använder dessa bör definieras. I en motion uttrycks det att det är ett problem att människor med dopningsmissbruk inte betraktas, av dem själva eller deras omgivning, som missbrukare. Det menas att detta leder till att en ”beredskap att skydda sig mot eventuella våldshandlingar” uteblir, trots att missbrukaren är ett hot mot sitt eget och andras liv och hälsa. Resonemanget är alltså att det finns en funktion med benämningen *missbrukare*, för då betraktas personen som farlig och omgivningen har klartecken att vara på sin vakt. Frågan är då om detta skulle faktiskt vara fördelaktigt, om inte till och med kontraproduktivt om man betraktar det ur ett stämplingsteoretiskt perspektiv (se Akers & Sellers, 2013, kap. 7; Sarnecki, 2014, s. 202 – 205).

Varken de som missbrukar anabola steroider eller deras omgivning betraktar dem som missbrukare. Detta gör att det inte finns någon som helst beredskap att skydda sig mot eventuella våldshandlingar. Missbrukaren är ett hot mot sitt eget och andras liv och hälsa utan att ha någon som helst insikt om detta. (Motion 1992/93:So306, s. 5)

5.4.2 Kosttillskott

I en motion menas det att merparten av de kosttillskott som unga som tränar på gym äter innehåller någon typ av steroid. Att olagliga substanser förekommer i till synes lagliga produkter tillskrivs en svag kontrollverksamhet av dessa produkter. Vad som inte diskuteras närmare i texten är huruvida de ungdomar som äter kosttillskotten är medvetna om den förmodat höga förekomsten av steroider i produkterna. Med andra ord, sker det avsiktlig dopning med hjälp av kosttillskott och finns det en grupp unga som omedvetet är ”missbrukare”?

Allt fler unga tränar på gym och äter kosttillskott med tveksamt innehåll. I nästan alla produkter som innehåller näringstillskott finns det någon typ av steroider. Marknadsföringen är massiv och kontrollerna svaga. (Motion 2014/15:870, s. 1)

5.4.3 Målgrupp

En genomgående uppfattning i datamaterialet är att det i huvudsak är yngre män som brukar dopningspreparat. I en motion menas det däremot att det är i ett ”brett spektrum av individer” som missbruket förekommer, dock kan det i sammanhanget vara underförstått att spektrumet består av just unga män. Det menas att det främst är individer som tränar på gym som använder dopningspreparat, samt att det förekommer i kriminella grupperingar så som mc-gäng, nazister och vidare i fängelsemiljöer.

Idag missbrukas AAS av ett brett spektrum av individer, främst av dem som tränar på gym. AAS används också av våldsbenägna brottslingar och inom olika maktgrupper som till exempel kriminella mc-gäng och nazistiska grupperingar. Även i fängelsemiljöer förekommer missbruk av dopningspreparat likväl som narkotika. (Motion 2013/14:Ju412, s. 50)

5.4.4 Näthandel

En utveckling som identifieras i materialet är handeln av dopningsmedel via Internet. Det menas att handeln med dopningspreparat har ökat i takt med att andra substanser som narkotika, hälsofarliga varor samt substanser som ännu inte klassificerats som något av dessa blivit mer förekommande i handeln via nätet. Handeln via Internet är särskilt problematisk då det gör utbudet mer tillgängligt och för att köpet sker i stort sett anonymt.

På senare år har handel via Internet med substanser som är klassificerade som narkotika eller hälsofarliga varor blivit mer vanligt förekommande. Detsamma gäller i fråga om dopningsmedel, liksom substanser som ännu inte förklarats som narkotika eller hälsofarliga varor. Det har genom handeln via Internet blivit lättare dels att komma över sådana substanser, dels att handla sådana substanser mer anonymt. (Prop. 2010/11:47, s. 27)

5.4.5 Omfattningen

Gällande dopningsproblematikens omfattning uttrycks det i flera texter i datamaterialet att det är en folkhälsofråga och ett samhällsproblem. Sådana begrepp ger bilden av ett omfattande problem som innebär, som det uttrycks i en motion, att ”en kraftsamling mot dopning behövs”. Vidare är det en vanlig uppfattning att problemet till en början endast förekom inom idrottsrörelsen, men som sedan spridit sig utanför dess gränser och därmed förutsätter vidare insatser.

En kraftsamling mot dopning behövs, och det är även ett politiskt ansvar som Miljöpartiet de gröna anser att regering och riksdag ska ta. Det är inte enbart idrottsrörelsens ansvar utan också en folkhälsofråga för samhället. (Motion 2008/09:Kr3, s. 10)

När det kommer till brottslighetens och olika brottstypers omfattning är detta oftast en svår fråga att uttala sig om, då skattningar med hjälp av exempelvis officiell statistik i många fall inte ger en rättvis bild med hänsyn till mörkertalet (se Sarnecki, 2014, s. 58 – 61). Det är möjligt att man är medveten om detta i texterna och därför väljer att summera det som ett samhällsproblem eller som en folkhälsofråga. I en motion menas det dock att de unga män i Sverige som regelbundet använder dopningspreparat är fler än 100 000. I samma motion tycks det antydast att öppnandet av en särskild klinik för behandling av dopningsrelaterade skador är en markör på att problemets omfattning är stor.

Vi ser mycket allvarligt på det icke-medicinska bruket av anabola steroider och andra dopingmedel. Sedan juli 1992 är det enligt lag förbjudet att tillverka, inneha, ge bort eller sälja dopingmedel. Samtidigt är det uppenbart att lagstiftningen inte lyckats hindra konsumtionen av preparaten. Uppgifter talar om att över 100.000 unga män i Sverige regelbundet använder dessa preparat. Missbruket är t.o.m. så omfattande att Huddinge sjukhus har öppnat en särskild klinik för patienter som drabbats av skador till följd av användning av dopingmedel. (Motion 1992/93:So202, s. 1)

6. Diskussion

Syftet med denna undersökning har varit att utreda hur dopningsbrott och användning av androgena anabola steroider utanför elitidrotten konstrueras och beskrivs av svenska politiker. Detta har koncentrerats i frågeställningar om hur brotten beskrivs i fråga om vem som begår brotten och varför, vad för konsekvenser brottet har och hur brottet kan förebyggas och till sist om det David Garland kallar för symbolic denial kan urskiljas i texterna.

Resultaten visar att det råder en uppfattning om att det i huvudsak är yngre män som begår dopningsbrott. Varför dopningsbrott begås tillskrivs till stor del olika rådande ideal. Det menas att det är bland annat ideal om ”snygga kroppar” och ”förvridna manliga kroppsideal” som får unga män att börja med dopning. Vidare talas det om att unga börjar med dopning för att presentera en viss image för omgivningen och även till följd av en negativ självbild och kroppsuppfattning. I vissa fall menas det även att ökningen av näringspreparat och kosttillskott kan leda till steroidbruk då konsumenterna av dessa produkter bibringas en uppfattning om att preparat är en nödvändighet för att nå resultat i träningen.

Gällande konsekvenserna av dopning är det i huvudsak de effekter som preparaten har på brukaren som diskuteras. Andra konsekvenser nämns även som våldshandlingar men dessa ses som följer av de biverkningar och psykiska bieffekter som preparaten har på individen. I frågan om sambandet mellan våld och dopning råder skilda uppfattningar. I ett fall menas preparaten kunna orsaka våldshandlingar, i ett annat fall ses det som en bakomliggande faktor och i ett fall menas det att även om ökad aggressivitet är en bieffekt av anabola steroider, är frågan om kausalitet svår att fastställa.

I frågan om hur dopningsbrott bäst förebyggs är olika kontrollpolitiska åtgärder i framkant. I de flesta fall gäller förslagen kriminaliseringar av bruket och straffskärpningar. Dessa åtgärders brottsförebyggande effekt är inte något som diskuteras vidare, utan förslagen motiveras i många fall av brottets karaktär eller av behovet att markera vad för normer som gäller. I en proposition uttrycks det däremot att en straffskärpning av dopningsbrott inte är rimlig då anabola androgena steroider inte är att jämställa med narkotikaklassificerade substanser, vilket är något som det yrkas på i andra texter. I materialet framkommer även texter där det menas att det förebyggande arbetet bör präglas av kunskap, bl.a. genom att arbetet bör lyftas upp på akademisk nivå, genom informationsinsatser och genom en samlad satsning för att få mer kunskap. I ett fall uttrycks det även att idrottsrörelsens etiska hållning och avståndstagande från dopning kan ha en förebyggande effekt. Det förekommer även en mindre diskussion i materialet om att det förebyggande arbetet bör präglas av vård och

behandling. Det uttrycks att dopningen är en dold problematik och att det är svårt för människor med dopningsproblem att få professionell vård.

I materialet har det även framkommit mer perifera synpunkter på dopning. Dessa har bl.a. kretsat kring frågan om hur missbrukare betraktas, i en text uttrycks det att det är till nackdel att de som missbrukar anabola steroider inte betraktas som missbrukare. Vidare uppmärksammas de nya utmaningar som handeln av dopningspreparat via Internet för med sig. Även dopningens omfattning förs in i debatten här, i ett fall talas det om uppgifter om att över 100 000 unga män i Sverige regelbundet använder dopningspreparat och att dopningen är så omfattande att en särskild klinik öppnats för behandling av dopningsrelaterade skador.

Gällande frågan om det David Garland kallar för symbolic denial förekommer i texterna tycks det förekomma både symbolpolitik liksom förnekelse i texterna. Detta diskuteras närmare nedan under *6.2 I förhållande till teori.*

6.1 I förhållande till tidigare forskning

Tham (2005) menar att svensk narkotikapolitik och förnekelsen av dess brister grundar sig på två centrala teman: ”ett narkotikafritt samhälle” och ”total rehabilitering”. Tham menar att dessa är manifestationer av en underliggande vision om det goda och förenande välfärdssamhället. Visionen *kräver* att missbrukare blir totalt rehabiliterade och lever sina liv i ett samhälle fritt från narkotika. Samma vision kan tyckas föreligga gällande dopning. Ser man exempelvis till de många uttalanden om dopningsproblemets omfattning, där det menas vara ett samhällsproblem, folkhälsoproblem och något som förekommer allt mer i samhället så tycks dessa inte överensstämma med de skattningar av problemet som finns. I den senaste rapporten från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (2017, s. 29) om drogutvecklingen i Sverige menas det att sedan 1990-talet då dopningsfrågor introducerades i riksrepresentativa undersökningar, har cirka 1 procent av yngre och medelålders män svarat att de någon gång provat anabola steroider. Det är med andra ord ganska få som uppger att de någon gång provat anabola steroider och därmed är det sannolikt ännu färre som har ett aktuellt bruk eller använder regelbundet. Det är dock möjligt att om man har en vision om ett narkotika- och dopningsfritt samhälle är alla siffror över 0 för stora, då det inte överensstämmer med visionen.

Tham (2001, s. 416 f.) menar även att det finns en tendens till symboliskt lagstiftande i Sverige och att det är särskilt vanligt bl.a. inom narkotikapolitiken. Med symboliskt lagstiftande menas att kriminalpolitiken och lagstiftandet är ett sätt att demonstrera vad som uppfattas som centrala

samhällsvärderingar. Gällande dopningsbrott tycks samma sorts lagstiftning ske där. I vissa texter uttrycks det explicit att lagen är till för att *markera* vad för normer som gäller och att människor ska ta avstånd från de preparat som lagen gäller.

Gällande de resultat som Roumeliotis (2014) funnit om den svenska narkotikapolitiken finns vissa skillnader mellan dem och resultaten i denna uppsats. Roumeliotis (2014, s. 341) menar bland annat att vad som tidigare var en diskurs präglad av symtomteori, har ersatts av en diskurs präglad av epidemiteori, där substanserna i sig ses som orsaken till missbruket. I resultaten av denna undersökning tycks det snarare vara främst olika ideal som ses som orsaken till dopningen, inte preparaten i sig. Den följd av epidemiteorin som Roumeliotis beskriver stämmer däremot väl in på resultaten även i denna undersökning, det vill säga att preventionen fokuseras på bruket och individuella beteenden, istället för den sociala kontext där det sker. Även om olika ideal utpekas som orsak i texterna och kan på så sätt ses som en del av den sociala kontext där dopning sker, är förslagen på förebyggande åtgärder snarare fokuserade i första hand på individen.

Edman (2013) som även studerat den svenska narkotikapolitiken från 1982 till år 2000 menar att det under denna period går att se en nationell och politisk sammanhållning kring narkotikaproblemet, men att ideologiska skillnader går att urskilja i de olika orsaksförklaringarna. I denna undersökning tycks samma förhållande framträda. Det tycks råda en konsensus om allvaret med dopning och det tycks även, till skillnad från vad som gäller i de ideologiska tolkningarna av orsaken till narkotikaproblemet, råda mer eller mindre konsensus om orsakerna till dopning. Även om det finns några texter som sticker ut, är merparten överens om att dopningsproblemet bör tas på största allvar och att det till stor del förmodligen beror på olika ideal.

Edmans slutsats är däremot någonting som inte framkommer i resultaten av denna undersökning. Gällande den ideologiska dimensionen i narkotikadebatten sammanfattar Edman (2013, s. 565) enligt följande:

With a more rigid description of the problem, which could not be challenged in any fundamental way, the drug question functioned even better as an arena for political discussions and ideological positions. To recognize the drug problem's importance was more or less to observe convention, a way of gaining access to the arena. Once inside, one could discuss practically anything from childcare and family policy to taxation and housing. Beyond concrete political matters, the drug political arena also offered opportunities to contest purely ideological issues, a platform to market one's own ideological stance as an adequate solution to the problem.

Edman menar alltså att narkotikafrågan blev ett politiskt och ideologiskt slagfält. Det politiska erkännandet av narkotikaproblemets allvar blev något av en sedvänja och ett sätt att få tillträde till detta slagfält. På detta slagfält kunde andra politiska frågor kopplas till narkotikaproblemet och debatteras. Exempelvis argumenterades det att sänkt skatt har positiva effekter på människors ansvarskänsla och påverkar därmed även narkotikamissbruket (Edman, 2013, s. 564). Edman menar att narkotikadebatten på detta sätt blev en ideologisk verksamhet där olika ideologier marknadsförs som lösningen på problemet. Detta framgår inte i resultaten av denna undersökning.

6.2 I förhållande till teori

Som det nämnts ovan har jag valt att i teoretisk utgångspunkt utgå från Garlands (1996) begrepp *symbolic denial*, liksom Cohens (2001) uppdelning av olika typer av förnekelse. I kort menas med begreppet *symbolic denial* en politisk strategi där hårdare tag mot brottsligheten tillgrips med två syften. Det ena syftet är att demonstrera politisk makt och en vilja att råda bot på brottsligheten, ett slags symbolpolitik. Det andra syftet är att dölja att det egentligen på ett politiskt plan finns begränsade möjligheter att påverka brottsligheten. Cohen (2001, s. 7 f.) menar att förnekelse kan uppdelas i bokstavlig, tolkande och innebördens förnekelse. Med bokstavlig förnekelse menas en vägran att erkänna fakta. Med tolkande förnekelse menas att fakta inte förnekas, utan tolkas och ges en annorlunda mening från hur det annars kan uppfattas. Med innebördens förnekelse menas att fakta eller konventionella tolkningar av denna inte förnekas men att följderna och innebörden minimeras.

Sett till resultaten i denna uppsats kan det argumenteras att det förs en symbolpolitik. Gällande frågan om hur dopningsbrott på bästa sätt förebyggs, tycks det finnas en stark politisk konsensus om att straffskärpningar och kriminalisering är rätt väg att gå. I några texter yttras en opposition mot detta, i en motion (1998/99:So290) uttrycks det explicit att problem rörande missbruk inte löses av hårdare straff. Men även om det finns en opposition mot tongången om bland annat straffskärpningar, är denna ytterst marginell i jämförelse med de många texter där man sluter sig till denna tongång. Med det sagt innebär inte yrkanden på bland annat hårdare straff i sig att det är fråga om symbolpolitik. Det som utmärker symbolpolitik och symboliskt lagstiftande är att lagstiftningen används som ett medel för att demonstrera centrala samhällsvärderingar eller åtminstone det som uppfattas som sådana (Tham, 2001, s. 416). Symbolpolitik är med andra ord politik där gemensamma värderingar och normer i samhället omsätts och demonstreras genom lagstiftning. Vad för effekter lagstiftningen för med sig är inte väsentligt, utan det budskap som

förmedlas. Att använda lagstiftningen på detta sätt är något som går att urskilja i resultaten av denna uppsats och i några av motionerna (Motion 1993/94:So456 & Motion 1994/95:Ju618) uppges det explicit att straffskärpningar bör införas för att markera normer och sända signaler. Vidare kan det som det ovan nämnts även uppfattas som att det i vissa motioner råder en uppfattning om att straffskärpningar har ett intrinsiskt värde, oberoende av vad för följder de får. Det är inte symbolpolitik enligt ovan nämnda definition men det kan tyckas vara en närliggande företeelse. Därtill kan symbolpolitiska avsikter föreligga implicit i detta på så sätt att straffskärpningarna, som tycks ses som både medlet och målet, sänder signaler om att man politiskt tar detta på allvar.

Förnekelsen i texterna är svårare att påvisa. Garland (1996, s. 459 f.) menar att själva förnekelsen i det symboliska förnekandet manifesterar sig i yrkanden på kriminalpolitiska insatser som inte har visat sig ha mer än marginell effekt. Med andra ord förespråkas en kriminalpolitik som inte överensstämmer med vad som framkommit i kriminologisk och samhällsvetenskaplig forskning. Hårdare straff, nya polisiära befogenheter och utökad användning av fängelsestraff förordas trots att sådana insatser har visat sig ha mindre påverkan på brottsligheten (ibid.). Andersson och Nilsson (2009, s. 172) beskriver det som att ”I stället för en social ingenjörskonst, där forskning används för att motivera den förda politiken, har vi kommit att få se en moralisk ingenjörskonst styrd av känslor och kvalitativa tolkningar av problemet”. Då är den relevanta frågan vad forskningen om dopning och förebyggande insatser visar. Dessvärre är dopning som forskningsområde i andra discipliner än de hemmahörande i medicin och hälsa något som först relativt nyligen börjat utvecklas. Därmed är forskningen inom området begränsad, i synnerhet gällande dopning ur ett kriminologiskt perspektiv. I en samhällsvetenskaplig studie av van de Ven (2015, s. 94 & 100) har det dock undersökts hur policys riktade mot ”performance and image enhancing drugs” i Nederländerna och Belgien är sammanflätade, samt hur ländernas respektive tillvägagångssätt påverkar den olagliga marknaden för preparaten. van de Ven argumenterar i sin slutsats att det i Belgien, där det förts en hårdare linje i dopningsfrågan än i Nederländerna, inte tycks ske någon minskning i användningen av preparaten till följd av straffhotet. Vidare menar van de Ven att det i bägge länder finns ett behov av skademinimerande policys och en distansering till nolltoleransen som ofta förekommer inom elitidrotten. Man bör dock ha i åtanke att van de Vens studie grundar sig på semi-strukturerade intervjuer samt innehållsanalys och är på så sätt begränsad gällande generaliserbarhet. Sett till brottsligheten generellt tycks det inte heller finnas tillräckliga belägg som motiverar ”lag och ordning”-paradigmen. Snarare tycks det inom kriminologisk forskning råda konsensus om att hårdare straff bland andra ting inte är ett effektivt medel att påverka brottsligheten (se exempelvis Akers & Sellers, 2013, s. 18 – 20; Sarnecki, 2015, s. 36 – 42; Lab, 2014, s. 316). Inte heller tycks nolltolerans och mottot om ”ett narkotikafritt samhälle” ge önskade resultat, även om narkotikapolitiken i Sverige på politisk nivå framhållits som framgångsrik (Tham, 1998). Dopning

och narkotikamissbruk är två skilda ting men då det i resultaten av denna undersökning har framgått yrkanden på att jämställa dessa i bland annat juridisk mening, bör detta poängteras.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det sker förnekelse i kriminalpolitiken gällande dopningsbrott. Visserligen finns det inte forskning som visar att kriminalisering och straffskärpningar av dopningsbrott i en svensk kontext skulle påverka omfattningen varken positivt eller negativt. Men sett till andra brottstyper och forskningen om denna sorts brottsprevention generellt sett, tycks det inte finnas mycket som talar för att det skulle ge önskade effekter på dopningens omfattning. Det kan uppfattas som att det i texterna råder en uppfattning om ”mer av samma.” I en motion (1993/94:So456) framgår detta ytterst tydligt då det konstateras i texten att trots kriminaliseringar av smuggling, överlåtande, framställning, försäljning och innehav, förekommer ändå bruket, som därmed även bör kriminaliseras. Om dessa andra dopningsrelaterade gärningar redan är kriminaliserade och ett bruk ändå förekommer, kan det tyckas tyda på att de lagarna inte efterlevs. Vad talar för att kriminaliseringen av bruket kommer att efterlevas? Gällande vilken form av förnekelse det är som förekommer i materialet enligt Cohens (2001, s. 7 f.) uppdelning mellan bokstavlig, tolkande och innebördens förnekelse tycks det främst vara bokstavlig förnekelse som förekommer. Förnekelsen manifesterar sig däremot inte genom att fakta explicit förnekas, utan snarare genom att fakta ignoreras. Ser man till de yrkanden på exempelvis hårdare straff som förekommer i materialet, nämns inte kriminologisk eller samhällsvetenskaplig forskning inom området. Huruvida detta beror på genuin okunskap eller medvetet ignorera av sådan forskning går däremot inte att besvara. Tham (2005, s. 61) poängterar dock att det inom narkotikapolitiken tidigare har hänt att fakta explicit har ignoreras. Tham exemplifierar med att Narkotikakommissionen i en offentlig utredning uppger att ”Narkotikakommissionen har inte tagit ställning till den kriminologiska och den mer övergripande samhällsvetenskapliga forskningen med anknytning till narkotikamissbruk och narkotikapolitik.” (SOU 2000:126, s. 308). Tham (2005, s. 62) menar att detta är anmärkningsvärt då det några år innan utredningens publicering hölls ett möte mellan dåvarande folkhälso- och socialtjänstminister, narkotikakommissionens ordförande och flertalet forskare, som lämnade över sin forskning om den svenska narkotikapolitikens utveckling. Detta är endast en anekdot men det visar hur förnekelsen kan manifesteras sig genom att forskning ignoreras och åsidosätts genom att politiskt ”inte ta ställning” till den. Med det sagt finns det bland texterna som undersökts i denna uppsats en minoritet som kallar på behovet av forskning gällande förebyggande åtgärder mot dopning men sett till helheten av debatten är dessa yttringar relativt få.

6.3 Förslag på vidare studier

I detta material har det gått att urskilja symbolpolitik gällande förebyggande åtgärder mot dopningsbrott. Att kriminaliseringar bör komma till och straffskärpningar genomföras tycks nästan ha ett intrinsiskt värde. Det kan uppfattas som att det från politiskt håll tas för givet att detta är rätt insatser för att råda bot på vad man ser som ett allvarligt problem. Det är sällan som eventuella brottsförebyggande effekter som kan följa dessa överhuvudtaget diskuteras. Framtida studier skulle kunna fokusera på detta och då inte nödvändigtvis gällande just dopningsbrott. Frågeställningar om vad politiker anser att insatserna ska leda till, om straffet i sig har ett inneboende värde och om man verkligen är övertygade om lagarnas normmarkerande styrka skulle kunna ge värdefull kunskap om hur lagarna formuleras och vad för resonemang som bäddas in i dem. Vidare är det av intresse exakt vad för värderingar det är som vägs in i problembeskrivningen av olika brott.

Även om denna uppsats inte har fokuserat på dopningsbrott som sådant, finns det relevanta frågor kring det som skulle kunna undersökas. Exempelvis frågor om vad det är som får en minoritet människor att ägna sig åt dopning samtidigt som majoriteten tar avstånd från det. Tar majoriteten avstånd från det och i så fall varför? Vad är det för uppfattningar och värderingar som ligger till grund för detta? Vidare visar undersökningar att antalet som uppger att de någon gång provat anabola steroider varit stabilt, även efter att lagen 1999 utökades att även omfatta konsumtionen och bland ungdomar mellan 16 och 18 år tycks en nedgång ha skett sedan 2007 (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, 2017, s. 29). Kan eventuella nedgångar tillskrivas lagstiftningen eller finns det andra mekanismer, exempelvis skiftande ideal som bidrar till det?

Litteratur

- Ahrne, G. & Svensson, P. (2011). Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt. I Ahrne, G., Ahrne, G. & Svensson, P. (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder* (s. 19 - 35). (1. uppl.) Malmö: Liber.
- Akers, R.L. & Sellers, C.S. (2013). *Criminological theories: introduction, evaluation, and application*. (6. ed.) New York: Oxford University Press.
- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5*. (5. ed.) Arlington, Va.: American Psychiatric Association.
- Andersson, R. & Nilsson, R. (2009). *Svensk kriminalpolitik*. (1. uppl.) Malmö: Liber.
- Bilgrei, O. & Sandøy, T. (2015). Should the Use of Anabolic Androgenic Steroids be Considered a Major Public Health Problem in the Nordic Countries?. *Nordisk alkohol- & narkotikatidskrift*, 32, 25-26. DOI: 10.1515/nsad-2015-0004.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. (2017). *Drogutvecklingen i Sverige 2017: CAN Rapport 164*. Stockholm: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.
- Cohen, S. (2001). *States of denial: knowing about atrocities and suffering*. Cambridge: Polity Press.
- Edman, J. (2013). An all-embracing problem description. The Swedish drug issue as a political catalyst 1982-2000. *International Journal of Drug Policy*, 24, 558-565.
- Garland, D. (1996). The Limits of the Sovereign State: Strategies of Crime Control in Contemporary Society. *The British Journal of Criminology*, 36(4), 445-471
- Graneheim, U., Lindgren, B-M. & Lundman, B. (2017). Methodological challenges in qualitative content analysis: A discussion paper. *Nurse Education Today*, 56, 29-34.
- Johansson, K. & Wirbing, P. (2005). *Riskbruk och missbruk: alkohol, läkemedel, narkotika : uppmärksamma, motivera och behandla inom primärvård, socialtjänst och psykiatri*. (2., [utök.] utg.) Stockholm: Natur och Kultur.
- Lab, S.P. (2014). *Crime prevention: approaches, practices, and evaluations*. (8th ed.) Waltham, MA: Anderson

Lenke, L. & Olsson, B. (2002). Swedish drug policy in the twenty-first century: a policy model going astray. *The annals of the American Academy of Political and Social Science*, 582, 64-79.

Majendle, M. & Goehler, L. (2015, 13 november). Doping in sport: The human misery of state-sponsored doping. *CNN*. Hämtad 2018-04-06 från <https://edition.cnn.com/2015/11/13/sport/east-germany-doping-iaaf-russia/index.html>

Mattson, S. (2016, 13 oktober). Therese Johaug har åkt fast i dopingtest. *Expressen*. Hämtad 2018-04-06 från <https://www.expressen.se/sport/langdskidor/therese-johaug-fast-i-dopingstest/>

Mayring, P. (2014). *Qualitative content analysis: theoretical foundation, basic procedures and software solution*. Klagenfurt. URN: <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0168-ssoar-395173>

Mickelsson, K. & Jonsson, E. (2011). *Dopning i samhället: vad? hur? vem? varför?*. (1. uppl.) Östersund: Statens folkhälsoinstitut.

Motion 1992/93:So202. *Kriminalisering av dopning*. Tillgänglig:

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/kriminalisering-av-dopning_GG02So202

Motion 1992/93:So230. *Dopning*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/dopning_GG02So230

Motion 1992/93:So272. *Förbud mot bruk av vissa dopningsmedel m.m.* Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/forbud-mot-bruk-av-vissa-dopningsmedel-mm_GG02So272

Motion 1992/93:So277. *Dopning*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/dopning_GG02So277

Motion 1992/93:So306. *Alkohol m.m.* Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/alkohol-mm_GG02So306

Motion 1993/94:Ju809. *Kriminalpolitiken*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/kriminalpolitiken_GH02Ju809

Motion 1993/94:So214. *Konsumtion av illegala dopningpreparat*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/konsumtion-av-illegala-dopningpreparat_GH02So214

Motion 1993/94:So434. *Bruk av anabola steroider*. Tillgänglig:

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/bruk-av-anabola-steroider_GH02So434

Motion 1993/94:So447. *Åtgärder mot dopning*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/atgarder-mot-dopning_GH02So447

Motion 1993/94:So456. *Anabola steroider*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/anabola-steroider_GH02So456

Motion 1994/95:Kr414. *Idrottens villkor*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/idrottens-villkor_GI02Kr414

Motion 1994/95:So223. *Åtgärder mot användningen av beroendeframkallande medel*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/atgarder-mot-anvandningen-av-beroendeframkallande_GI02So223

Motion 1994/95:So411. *Kriminalisering av innehav och bruk av anabola steroider*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/kriminalisering-av-innehav-och-bruk-av-anabola_GI02So411

Motion 1994/95:So430. *Skärpt lagstiftning mot vissa dopningsmedel*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/skarpt-lagstiftning-mot-vissa-dopningsmedel_GI02So430

Motion 1994/95:So484. *Folkhälsan*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/folkhalsan_GI02So484

Motion 1997/98:Ju910. *Kriminalpolitik*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/kriminalpolitik_GL02Ju910

Motion 1997/98:Kr510. *Idrottspolitiken*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/idrottspolitiken_GL02Kr510

Motion 1998/99:So290. *Dopning*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/dopning_GM02So290

Motion 1998/99:Ub2. *med anledning av prop. 1997/98:169 Gymnasieskola i utveckling - kvalitet och likvärdighet*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-prop-199798169-gymnasieskola_GM02Ub2

Motion 2000/01:So451. *Ungdomsfrid*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/ungdomsfrid_GO02So451

Motion 2003/04:So395. *Drogpolitik*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/drogpolitik_GR02So395

Motion 2008/09:Kr3. *med anledning av prop. 2008/09:126 Statens stöd till idrotten*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-prop-200809126-statens-stod_GW02Kr3

Motion 2010/11:So379. *Dopning*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/dopning_GY02So379

Motion 2010/11:So537. *Stärk arbetet mot dopningspreparat*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/stark-arbetet-mot-dopningspreparat_GY02So537

Motion 2012/13:So22. *med anledning av prop. 2012/13:77 God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-prop-20121377-god-kvalitet_H002So22

Motion 2013/14:Ju412. *Utgiftsområde 4 Rättsväsendet*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/utgiftsomrade-4-rattsvasendet_H102Ju412

Motion 2014/15:870. *Handel med produkter innehållande steroider*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/handel-med-produkter-innehallande-steroider_H202870

Motion 2016/17:3247. *Dopningsbrott*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/dopningsbrott_H4023247

Motion 2016/17:850. *Straffskärpning för dopningsbrott*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/straffskarpning-for-dopningsbrott_H402850

Motion 2017/18:3132. *Kraftigare tag mot dopning och kosttillskott*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/kraftigare-tag-mot-dopning-och-kosttillskott_H5023132

Pedersen, W., Wichstrøm, L. & Blekesaune, M. (2001). Violent Behaviors, Violent Victimization, and Doping Agents: A Normal Population Study of Adolescents. *Journal of Interpersonal Violence*, 16(8), 808-832.

Prop. 1993/94:135. *Ungdomspolitik*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/ungdomspolitik_GH03135

Prop. 1998/99:3. *Åtgärder mot dopning*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/atgarder-mot-dopning_GM033

Prop. 2010/11:4. *En effektivare narkotika- och dopningslagstiftning*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/en-effektivare-narkotika--och-dopningslagstiftning_GY034

Prop. 2010/11:47. *En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken*. Tillgänglig: http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/en-samlad-strategi-for-alkohol--narkotika-_GY0347

Regeringskansliet. (2015). *Lagstiftningsprocessen*. Hämtad 2018-03-15 från <http://www.regeringen.se/sa-styrs-sverige/lagstiftningsprocessen/>

Rienecker, L. & Stray Jörgensen, P. (2014). *Att skriva en bra uppsats*. (3., omarb. uppl.) Lund: Liber.

Riksidrottsförbundet. (2016). *Doping som samhällsproblem*. Hämtad 2018-05-07, från <http://www.rf.se/Antidoping/Antidopingarbetet/Dopingsomsamhallsproblem/>

Riksidrottsförbundet. (u.å.). *Frågor och svar*. Hämtad 2018-05-07, från <http://www.rf.se/Antidoping/fragorochsvar/>

Roumeliotis, F. (2014). Drug prevention, politics and knowledge: Ideology in the making. *Addiction Research and Theory*, 22(4), 336-347. DOI: 10.3109/16066359.2013.856886

Sagoe, D., Torsheim, T., Molde, H., Andreassen, C. S., & Pallesen, S. (2015). Anabolic-androgenic steroid use in the Nordic countries: A meta-analysis and meta-regression analysis. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 32(1), 7–20.

Sarnecki, J. (2014). *Introduktion till kriminologi. 1, Brottslighetens omfattning, karaktär och orsaker*. Lund: Studentlitteratur.

Sarnecki, J. (2015). *Introduktion till kriminologi. 2, Straff och prevention*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

SFS 1991:1969. *Lag om förbud mot vissa dopningsmedel*. Stockholm: Socialdepartementet.

Skarberg, K. & Engstrom, I. (2007). Troubled social background of male anabolic-androgenic steroid abusers in treatment. *Substance Abuse Treatment, Prevention, and Policy*, 2(20). doi:10.1186/1747-597X-2-20

Socialdemokraterna. (2017). *Lag och ordning*. Hämtad 2018-02-22 från <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/lag-och-ordning/>

SOU 2000:126. *Vägvalet. Den narkotikapolitiska utmaningen. Slutbetänkande av Narkotikakommissionen*. Stockholm: Fritzes.

Tham, H. (1998). Swedish Drug Policy: A Successful Model? *European Journal on Criminal Policy and Research*, 6, 395-414.

Tham, H. (2001). Law and Order as a Leftist Project?: The Case of Sweden. *Punishment & Society*, 3(3), 409-426. doi: 10.1177/1462474501003003004

Tham, H. (2005). Swedish Drug Policy and the Vision of the Good Society. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, 6(1), 57-73. DOI: 10.1080/14043850510035128

Thurén, T. (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. (2., [omarb.] uppl.) Stockholm: Liber.

Valmyndigheten. (1998). *Procent- och mandatfördelning riksdagsvalet 1998*. Hämtad 2018-03-16 från https://data.val.se/val/val_98/slutres/riksdag/7338.html

van de Ven, K. (2015). 'Blurred lines': Anti-doping, national policies, and the performance and image enhancing drug (PIED) market in Belgium and The Netherlands. *Performance Enhancement & Health*, 4, 94–102. DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.peh.2016.03.003>

Bilaga 1 Urval

Överstrukna är alltså sådana dokument som under kodningen har exkluderats ur urvalet. Filer markerade med en asterisk är sådana som inte finns att ladda ned från Sveriges Riksdags hemsida, i dessa fall har texten kopierats direkt från webbsidan in i ordbehandlare.

Motioner

Sökord: dopningsbrott	Titel	Motion	Ledamot	Fil
28 träffar	Dopningsbrott Straffskärpning för dopningsbrott Dopning Förebygga dopning Dopning med anledning av prop. 2008/09:126 Statens stöd till idrotten Höjt straff för dopningsbrott Bekämpa den grova kriminaliteten och brottens orsaker Åtgärder mot dopning	Motion 2016/17:3247 Motion 2016/17:850 Motion 2014/14:So393 Motion 2010/11:Kr222 Motion 2009/10:So554 Motion 2008/09:Kr3 Motion 2008/09:Ju465 Motion 2008/09:Ju379 Motion 1993/94:So447	Anders Hansson (M) Per Ramhom m.fl. (SD) Nina Lundström (FP) Johan Pehrson (FP) Lars Lilja (s) Gunvor G Ericson m.fl. (mp) Johan Pehrson (fp) Mona Sahlin m.fl. (s) Lars Svensk (kds)	mot_201617__3247 mot_201617__850 MOT_201414_So_393 MOT_201011_Kr_222 MOT_200910_So_554 MOT_200809_Kr_3 MOT_200809_Ju_465 MOT_200809_Ju_379 MOT_199394_So_447*

Sökord: dopning

210 träffar	Kraftigare tag mot dopning och kosttillskott Kultur, idrott och hälsa Ett långsiktigt normarbete — en fördjupad ANDT-strategi Kriminalisering av köp av dopningspreparat Utgiftsområde 4 Rättsväsendet Anti-dopningscenter med anledning av prop. 2012/13:77 God kvalitet och ökad tillgån All politik handlar om prioriteringar med anledning av prop. 2010/11:47 En samlad strategi för alkohol Dopning Stärk arbetet mot dopningspreparat Idrott Idrottens villkor Drogpolitik Idrott med anledning av prop. 1998/99:107 En idrottspolitik för 2000-talet Dopning En ny alkohol- och narkotikapolitik Folkhälsan Skärpt lagstiftning mot vissa dopningsmedel Åtgärder mot användningen av beroendeframkallande medel Idrottens villkor Anabola steroider Bruk av anabola steroider Dopning Lagen om vård av unga Anabola steroider Dopning Åtgärder mot dopning Kriminalisering av dopning Dopningsinformation	Motion 2017/18:3132 Motion 2017/18:3072 Motion 2015/16:2485 Motion 2014/15:1832 Motion 2013/14:Ju412 Motion 2013/14:So609 Motion 2012/13:So22 Motion 2011/12:Fi242 Motion 2010/11:So7 Motion 2010/11:So379 Motion 2010/11:So537 Motion 2005/06:Kr373 Motion 2005/06:Kr281 Motion 2003/04:So395 Motion 2002/03:Kr265 Motion 1998/99:Kr27 Motion 1998/99:So290 Motion 1997/98:So619 Motion 1994/95:So484 Motion 1994/95:So430 Motion 1994/95:So223 Motion 1994/95:Kr414 Motion 1993/94:So456 Motion 1993/94:So434 Motion 1992/93:So277 Motion 1992/93:So259 Motion 1992/93:So254 Motion 1992/93:So230 Motion 1992/93:So214 Motion 1992/93:So202 Motion 1991/92:So407	Saila Quicklund (M) Olof Lavesson m.fl. (M) Geellia Widegren m.fl. (M) Thomas Finnborg (M) Morgan Johansson m.fl. (S) Thomas Strand m.fl. (S) Magnus Ehrencrona m.fl. (MP) Jimmie Åkesson m.fl. (SD) Agneta Luttröpp m.fl. (MP) Nina Lundström (FP) Metin Ataseven (M) Kenneth Lantz m.fl. (kd) Kent Olsson m.fl. (m) Ulla Hoffmann m.fl. (v) Peter Pedersen m.fl. (v) Birgitta Sellén (c) Ingrid Burman m.fl. (v) Gullan Lindblad m.fl. (m) Fanny Rizell m.fl. (kds) Björn Ericson (s) Lars Leijonborg m.fl. (fp) Bo Lundgren och Stig Bertilsson (m) Karl-Gösta Svenson (m) Ulrica Messing m.fl. (s) Ingrid Immar och Stina Gustavsson (c) Karin Israelsson (c) Fanny Rizell (kds) Karin Israelsson (c) Lennart Fremling och Barbro Westerholm (fp) Sten Svensson m.fl. (m) Lars Sundin (fp)	mot_201718__3132 mot_201718__3072 mot_201516__2485 mot_201415__1832 MOT_201314_Ju_412 MOT_201314_So_609 MOT_201213_So_22 MOT_201112_Fi_242 MOT_201011_So_7 MOT_201011_So_379 MOT_201011_So_537 MOT_200506_Kr_373 MOT_200506_Kr_281 MOT_200304_So_395* MOT_200203_Kr_265* MOT_199899_Kr_27* MOT_199899_So_290* MOT_199798_So_619* MOT_199495_So_484* MOT_199495_So_430* MOT_199495_So_223* MOT_199495_Kr_414* MOT_199394_So_456* MOT_199394_So_434* MOT_199293_So_277* MOT_199293_So_259* MOT_199293_So_254* MOT_199293_So_230* MOT_199293_So_214* MOT_199293_So_202* MOT_199192_So_407*
-------------	---	--	--	---

Sökord: doping

95 träffar	Idrottspolitiken Kriminalpolitik En effektiv gränskontroll	Motion 1997/98:Kr510 Motion 1997/98:Ju910 Motion 1994/95:Sk602	Fanny Rizell m.fl. (kd) Olof Johansson m.fl. (c) Bo Nilsson och Bengt Silfverstrand (s)	MOT_199798_Kr_510* MOT_199798_Ju_910* MOT_199495_Sk_602*
------------	--	--	---	--

Sökord: anabola steroider

113 träffar	Handel med produkter innehållande steroider Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg Ungdomsfrid med anledning av prop. 1997/98:169 Gymnasieskola i utveckling Kriminalisering av innehav och bruk av anabola steroider Anabola steroider m.m. med anledning av prop. 1993/94:149 Åligganden för personal inom Konsumtion av illegala dopningspreparat Kriminalpolitiken Alkohol m.m. Åtgärder mot narkotikamissbruk m.m. Förbud mot bruk av vissa dopningsmedel m.m. Anabola steroider	Motion 2014/15:870 Motion 2011/12:So521 Motion 2000/01:So451 Motion 1998/99:Ub2 Motion 1994/95:So411 Motion 1994/95:Ju618 Motion 1993/94:So54 Motion 1993/94:So214 Motion 1993/94:Ju809 Motion 1992/93:So306 Motion 1992/93:So273 Motion 1992/93:So272 Motion 1992/93:So213	Roland Utbult (KD) Lena Hallengren m.fl. (S) Sofia Jonsson (c) Britt-Marie Danestig m.fl. (v) Birgit Henriksson (m) Chatrine Pålsson m.fl. (kds) Bo Holmberg m.fl. (s) Stig Bertilsson (m) Ingvar Carlsson m.fl. (s) Carin Lundberg m.fl. (s) Birthe Sörestedt och Bengt Silfverstrand (s) Liisa Rulander (kds) Kenth Skärvik och Charlotte Branting (fp)	mot_201415__870 MOT_201112_So_521 MOT_200001_So_451* MOT_199899_Ub_2* MOT_199495_So_411* MOT_199495_Ju_618* MOT_199394_So_54* MOT_199394_So_214* MOT_199394_Ju_809* MOT_199293_So_306* MOT_199293_So_273* MOT_199293_So_272* MOT_199293_So_213*
-------------	--	---	---	---

Propositioner

Sökord: dopningsbrott	Titel	Proposition	Avsändare	Fil
24 träffar	En effektivare narkotika- och dopningslagstiftning Sekretessfrågor — Skyddade adresser, m.m. Åtgärder mot dopning Om förbud mot vissa dopningsmedel	Prop. 2010/11:4 Prop. 2005/06:164 Prop. 1998/99:3 Prop. 1990/91:199	Fredrik Reinfeldt & Maria Larsson Göran Persson & Thomas Bodström Göran Persson & Margot Wallström Odd Engström & Ingela Thälén	prop_201011__4 prop_200506__164 Prop_199899_3* Prop_199091__199*
Sökord: dopning	God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken Förslag till statsbudget för budgetåret 1995/96 Ungdomspolitik med förslag till statsbudget för budgetåret 1993/94 om vissa folkhälsofrågor	Prop. 2012/13:77 Prop. 2010/11:47 Prop. 1994/95:100 Prop. 1993/94:135 Prop. 1992/93:100 Prop. 1990/91:175	Fredrik Reinfeldt & Maria Larsson Fredrik Reinfeldt & Maria Larsson Ingvar Carlsson & Göran Persson Carl Bildt & Inger Davidsson Carl Bildt & Anne Wibble Ingvar Carlsson & Ingela Thälén	prop_201213__77 prop_201011__47 prop_199495__100 prop_199394__135 prop_199293__100 prop_199091__175
Sökord: doping				
56 träffar				
Sökord: anabola steroider				
41 träffar				

Bilaga 2 Kodning

Text	Meningsenhet	Kondenserad meningsenhet	Kod	Subkategori	Kategori
Anabola steroider Motion 1992/93:So213	Rapporter från tull och polismyndigheter ger vid handen att inflödet av anabola steroider till Sverige från framförallt östländerna ökat kraftigt under det senaste året. Den aktuella drogen är genom sin karaktär en av de mest försåtliga på området. Målgrupperna, drogkonsumenterna, är vanliga unga män som genom bruk av drogen går genvägar till att bygga upp "snygga" kroppar.	Brukarna av dopningsmedel är vanliga unga män som vill enkelt få snygga kroppar.	Snygga kroppar	Ideal	Orsaker till dopning
Förbud mot bruk av vissa dopningsmedel m.m. Motion 1992/93:So272	Den senaste utvecklingen på området visar dock att dessa preparat förekommer allt mer i samhället, inte bara i idrottsammanhang. Missbruk av dopningsmedel kan leda till allvarliga förändringar av personligheten och i värsta fall vara orsaken till våldsamma handlingar.	Dopningspreparat förekommer utanför idrottsammanhang och i samhället och missbruket kan leda till personlighetsförändringar och orsaka våld.	Personlighetsförändringar	Effekter på brukaren	Konsekvenser av dopning
Åtgärder mot narkotikamissbruk m.m. Motion 1992/93:So273	Anabola steroider och dopingpreparat har troligen ökat i takt med populariteten att ägna sig åt kroppsbyggnad. Det har under senare tid visats att dessa påverkar inte bara kroppen utan också psyket. De kan ge upphov till aggressivitet. Användaren utgör en fara både för sig själv och andra. En sådan användning kan jämföras med missbruk av narkotika.	Populariteten av dopningsmedel har ökat i takt med populariteten av bodybuilding. Dopare utgör en fara för sig själv och andra och missbruket kan jämföras med narkotikamissbruk.	Aggressivitet	Effekter på brukaren	Konsekvenser av dopning
Alkohol m.m. Motion 1992/93:So306	Varken de som missbrukar anabola steroider eller deras omgivning betraktar dem som missbrukare. Detta gör att det inte finns någon som helst beredskap att skydda sig mot eventuella våldshandlingar. Missbrukaren är ett hot mot sitt eget och andras liv och hälsa utan att ha någon som helst insikt om detta.	Dopare betraktas inte som missbrukare och det finns inte heller någon beredskap för våldshandlingar, vilket bedrar dem och omgivningen.	Dold fara	Definitioner	Substansen och brottets karaktär
Kriminalpolitiken Motion 1993/94:Ju809	Rapporter finns om att bruket av anabola steroider har börjat sprida sig även bland unga pojkar, som sägs vilja bygga upp sina kroppar och bli starkare i största allmänhet. Många sägs ta anabola steroider i syfte att "bli tuffare och våga imponera på tjejerna".	Anabola steroider har börjat brukas av unga pojkar, i syfte att våga imponera på tjejer.	Imponera på tjejer	Image	Orsaker till dopning
Konsumtion av illegala dopningpreparat Motion 1993/94:So214	Den enda framkomliga vägen är därför att genom lagstiftning kriminalisera bruket av dopingpreparat. Det skulle ge polis och socialtjänst möjlighet att ingripa. För att inte lagen skall bli ett slag i luften är det också nödvändigt att använda kroppsprover, t.ex. urinprov, som bevisning. För att detta skall bli möjligt måste även grova fall av narkotikakonsumtion kunna leda till	Kriminalisering av bruk möjliggör för polis och socialtjänst att ingripa, detta med hjälp av provtagning.	Kriminalisering och provtagning	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder

	fängelsestraff. Annars tillåts inte tvångsmedel som urinprov.				
med anledning av prop. 1993/94:149 Åligganden för personal inom hälso- och sjukvården m.m. Motion 1993/94:So54	Socialdemokraterna anser att anabola steroider i detta sammanhang bör jämföras med alkohol och narkotika. Anabola steroider är skadliga för den som använder dem och medverkar till våldsbrott.	Anabola steroider bör jämföras med alkohol och narkotika, de är skadliga för brukaren och har ett samband med våldsbrott.	Jämställd andra medel	Definitioner	Substansen och brottets karaktär
Anabola steroider m.m. Motion 1994/95:Ju618	Eftersom anabola steroider både är beroendeframkallande och har sinnesförändrande effekter i centrala nervsystemet borde de klassas som narkotika, och lagen bör ändras så att även bruket kriminaliseras. Därigenom kan vi tydligare markera de normer som gäller och vi kan upptäcka missbruk tidigare och hjälpa fler att komma ur det innan de är allför beroende.	Anabola steroider, som är beroendeframkallande och har sinnesförändrande effekter, bör klassas som narkotika och bruket bör kriminaliseras, så normer markeras och missbruk upptäcks tidigare.	Normsignalering genom kriminalisering	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
Kriminalisering av innehav och bruk av anabola steroider Motion 1994/95:So411	Många till synes oförklarliga vredesutbrott, våldsamheter och obehärskade handlingar har i efterhand visat sig bero på bruk av anabola steroider. Likaså har sjukdomstillstånd, ibland med svåra följder, visat sig ha samma ursprung.	Bruk av anabola steroider gör individen oberäknelig och farlig med bl.a. oförklarliga vredesutbrott, samt kan orsaka olika sjukdomstillstånd.	Vredesutbrott och sjukdomstillstånd	Effekter på brukaren	Konsekvenser av dopning
med anledning av prop. 1997/98:169 Gymnasieskola i utveckling - kvalitet och likvärdighet Motion 1998/99:Ub2	De senaste åren har flera rapporter visat att ungdomars fysiska status försämrats. Bruket av alkohol och nikotin visar tendenser att sprida sig till allt yngre. Det finns också många andra problem som hänger samman med kroppsuppfattningen: anabola steroider hos unga män, anorexia hos unga kvinnor för att nämna ett par exempel.	Bruket av anabola steroider hos unga män hänger ihop med kroppsuppfattningen.	Kroppsuppfattning	Självbild	Orsaker till dopning
Ungdomsfrid Motion 2000/01:So451	Anorexi, bulimi och "megarexi" (en vilja att uppnå den perfekta kroppen med hård träning och eventuellt anabola steroider) måste få de resurser sjukdomarna kräver. Det är helt oacceptabelt att det än idag inte finns tillräckligt med vårdplatser eller tillräcklig kunskap ute i landet för att behandla dessa sjukdomar.	Bruk av anabola steroider följer sjukdomen "megarexi", det vill säga viljan att uppnå den perfekta kroppen, och det behövs mer kunskap samt vårdplatser för detta.	Vårdplatser och kunskap	Vård	Förslag på förebyggande åtgärder
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg Motion 2011/12:So521	Samhället kommer att behöva göra kraftfulla insatser framöver för att kunna bedriva ett långsiktigt och tvärsektorielt arbete för att minska användningen av dopningsmedel. Skärpta straffsatser är en väg att gå men kan inte vara det enda verktyget för att minska dopningen. Dopning är inte bara idrottsrelaterat utan är kanske ett långt större problem utanför idrotten. De preparat som i första hand används är anabola androgena steroider. Dopningsjourens verksamhet spelar en viktig roll.	Långsiktigt och tvärsektorielt arbete krävs för att minska användningen av dopningsmedel. Straffskärpningar bör kompletteras med andra åtgärder och dopningsjourens verksamhet är viktig.	Kompletterade straffskärpningar	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
Handel med produkter innehållande steroider Motion 2014/15:870	Allt fler unga tränar på gym och äter kosttillskott med tveksamt innehåll. I nästan alla produkter som innehåller näringstillskott finns det någon typ av steroider. Marknadsföringen är massiv och kontrollerna	Fler unga tränar på gym och äter kosttillskott. Steroidbruk kan ske "indirekt" genom förtäring av dessa till synes lagliga	Förorenade kosttillskott	Kosttillskott	Substansen och brottets karaktär

	svaga.	kosttillskott.			
Kriminalpolitik Motion 1997/98:Ju910	Användningen av dopingpreparat ökar och har allmer blivit ett samhällsproblem. Tidigare var nyttjandet av dessa preparat begränsat till elitidrotten. Numera används preparaten av personer som står långt utanför idrottens organisationer och användandet sprids allt längre ned i åldrarna. Centerpartiet anser att dopinglagen bör ändras så att även konsumtionen av dessa medel kriminaliseras. Dessutom bör gränsdragningen mellan ringa och normalt brott konkretiseras ytterligare och ett grovt brott med högre straffskala införs.	Doping har blivit ett samhällsproblem och sprider sig, bruket bör kriminaliseras. Gränsdragningar mellan ringa, normalt och införandet av ett grovt brott med högre straffskala bör genomföras.	Kriminalisering och gränsdragningar	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
Idrottspolitik Motion 1997/98:Kr510	Idrottsrörelsen gör stora ansträngningar för att motverka användningen av dopingmedel och andra droger. Doping är idag främst ett problem utanför den organiserade idrottsrörelsen. Idrottsrörelsens kunskaper och erfarenheter utgör en viktig del i arbetet med att bekämpa den ökande spridningen av dopingmedel. På detta och andra områden kan idrottsrörelsen vara en motkraft. Genom mediabevakning når elitidrotten alla människor. Idrottens etiska hållning och avståndstagande från doping och det idrottsanknutna våldet är viktigt, inte minst då elitidrottare utgör förebilder för många barn och ungdomar.	Doping utanför elitidrotten kan motverkas av idrottsrörelsen, då rörelsens kunskaper och erfarenheter utgör en viktig del i arbetet. Vidare så är elitidrottare förebilder för barn och ungdomar och kan genom idrottens etiska hållning och avståndstagande agera motkraft.	Idrottsrörelsen	Opinionsbildning	Förslag på förebyggande åtgärder
Dopningsinformation Motion 1991/92:So407	Legalt säljs alla möjliga produkter, t.ex. RX Optimizer som innehåller aminosyror och spårmetaller samt "Olympic 90%" som också innehåller olika äggviteämnen. I reklamen anges att medlen skall användas för att ge optimal styrka och muskeltillväxt. Många ungdomar som ägnar sig åt bodybuilding och idrott använder sig av dessa medel trots att det saknas vetenskapligt grundad dokumentation om att preparaten har effekt. Samtidigt bibringas ungdomarna en uppfattning att man inte kan nå resultat enbart med träning utan måste komplettera med preparat av olika slag. De här preparaten är sannolikt både ofarliga och ineffektiva men har man börjat använda konstlade medel för att uppnå bättre prestationsförmåga ligger steget att börja bruka farmakologiskt aktiva preparat snubblande nära.	Legala produkter som marknadsförs som bl.a. muskelbyggande används av många ungdomar som ägnar sig åt bodybuilding, trots att preparatens effekter är ur vetenskaplig synpunkt tveksamma. Användningen ger ungdomarna en uppfattning att träning måste kompletteras med preparat och detta utgör ett steg mot konsumtionen av farmakologiskt aktiva preparat.	Lagliga produkter som inkörsport	Andra preparat	Orsaker till doping
Kriminalisering av doping Motion 1992/93:So202	Vi ser mycket allvarligt på det icke-medicinska bruket av anabola steroider och andra dopingmedel. Sedan juli 1992 är det enligt lag förbjudet att tillverka, inneha, ge bort eller sälja dopingmedel. Samtidigt är det uppenbart att lagstiftningen inte lyckats hindra konsumtionen av preparaten.	Kriminalisering av tillverkning, innehav och försäljning räcker inte till för att förhindra bruk.	Kriminalisering av hela ledet	Förhållande till lagen	Substansen och brottets karaktär
Åtgärder mot doping	Utöver de läkemedel som används i	Det finns en mängda preparat som inte faller under	Inkörsportar	Andra preparat	Orsaker till doping

Motion 1992/93:So214	<p>dopningssammanhang finns en mängd andra preparat som inte faller under dopningslagstiftningen men som används under förespeglning att de förbättrar konditionen. Dit hör olika proteiner och aminosyror vars konditionshöjande egenskaper inte är vetenskapligt bevisade. Veterligen har de inga biverkningar.</p> <p>Man kan tycka att det endast är en kostnadsfråga om man använder dessa preparat och att det är ganska oskyldigt om man lockar unga människor att använda dessa medel. Men då bortser man från att det här kan vara vägen in i ett bruk av farligare dopningsmedel, såsom anabola steroider. Ungdomarna bibringas uppfattningen att man måste använda olika preparat för att bygga upp sin kropp och lyckas i tävlandet. Sedan är steget inte långt till användning av farliga preparat.</p>	dopningslagstiftning, vars konditionshöjande egenskaper inte är vetenskapligt bevisade. Även om unga människors användning av dessa kan tyckas vara oskyldigt så kan detta vara vägen in i ett dopningsmissbruk. Ungdomarna får uppfattningen att preparatanvändning är ett måste för resultat.			
Dopning Motion 1992/93:So230	<p>Kontrollpolitiska erfarenheter från narkotikaområdet visar att samhället aldrig kommer att kunna hejda missbruket av medel genom att endast bekämpa det illegala utbudet. Samhället måste skaffa sig möjligheter att ingripa även mot den olovliga efterfrågan på dopningsmedel. Denna efterfrågan är samtidigt den konsumtion som vållar alla skador och störningar av dopningsmedel.</p>	Bekämpning av utbudet räcker inte, efterfrågan bör även bekämpas, efterfrågan är den konsumtion som vållar alla skador och störningar av dopningsmedel.	Bekämpa efterfrågan	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
Anabola steroider Motion 1992/93:So254	Användningen av anabola steroider bör förebyggas. En central dopningsenhet, förslagsvis inom folkhälsoinstitutets ansvarsområde, med uppgift att ta reda på hur vida spridd dopningen är, borde inrättas. Dopningsenheten kunde även ansvara för att information sprids till alla grupper i samhället. Information om dopning har hittills till största delen inriktat sig enbart på elitidrottarna.	Med hjälp av en central dopningsenhet kan information om dopning spridas till alla grupper i samhället, information som tidigare främst inriktat sig enbart på elitidrottarna.	Bredare informationsspridning	Kunskap	Förslag på förebyggande åtgärder
Lagen om vård av unga Motion 1992/93:So259	<p>Då ingripanden mot dopningsmissbruk huvudsakligen är en fråga om kontroll av avhållsamheten, kan många av de insatser som brukas för att avhålla unga narkotikamissbrukare från fortsatt drogintag nyttjas även mot unga dopningsmissbrukare. Så torde det i de flesta fall inte vara nödvändigt med medicinsk eller psykiatrisk vård, utan snarare med urinprov och liknande undersökningar. Samhällsinsgripande skulle därigenom kunna bli ett viktigt stöd för den</p>	Samma insatser som riktas mot unga narkotikamissbrukare kan riktas mot unga dopare, medicinsk eller psykiatrisk vård är i stort inte nödvändigt, utan urinprov och liknande. Ingripande är främst en fråga om kontroll av avhållsamheten.	Kontroll av avhållsamhet	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder

	unge att komma bort från dopandet.				
Dopning Motion 1992/93:So277	Ett exempel på en sådan fråga är sambandet mellan missbruk och anabola steroider och aggressivt beteende. Vår kunskap om problemets omfattning är bristfällig, såväl inom idrottsrörelsen som när det gäller andra populationer. Det behövs därför en samlad satsning för att få mer kunskap om problemets omfattning och karaktär och vilka förebyggande insatser som kan vara nödvändiga.	Kunskapen om sambandet mellan missbruk av anabola steroider och aggressivt beteende liksom problemets omfattning är bristfällig, därför behövs en samlad satsning för att lära oss mer.	Samlad satsning	Kunskap	Förslag på förebyggande åtgärder
Bråk av anabola steroider Motion 1993/94:So434	De flesta av oss har hört talas om dopning. Problemen med dessa preparat har till största delen tillskrivits idrottsrörelsen och framför allt kraftsporten. Men problemen är djupare än så. Pressen på många unga att vara duktig och vacker, men samtidigt tuff och häftig, kommer ibland på kollision med verkligheten. I dag har missbruket spridits långt utanför idrotten. Ungdomar, men även äldre, använder i dag dessa preparat för att bygga upp sina kroppar.	Unga pressas att vara duktiga, vackra, tuffa och häftiga, och därför dras de till dopning för att bygga sina kroppar.	Press på unga	Image	Orsaker till dopning
Anabola steroider Motion 1993/94:So456	Trots att dessa medel inte, annat än för medicinskt eller vetenskapligt ändamål, får föras in i landet, överlätas, framställas, förvärfvas i överlåtelsesyfte, bjudas ut till försäljning eller innehas, förekommer ett illegalt bruk. För att ytterligare markera vikten av att människor skall ta avstånd från dessa preparat måste även bruket av desamma kriminaliseras.	Trots lagstiftning gällande exempelvis framställning så sker ett illegalt bruk av dopningsmedel. Bruket måste kriminaliseras för att markera att människor ska ta avstånd från preparaten.	Markering	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
Idrottens villkor Motion 1994/95:Kr414	Ökningen av dopningsmedel sker idag utanför idrotten. Ett manligt kroppsideal får unga grabbar att börja använda steroider.	Manliga kroppsideal orsakar steroidbruk bland unga män.	Manliga kroppsideal	Ideal	Orsaker till dopning
Åtgärder mot användningen av beroendeframkallande medel Motion 1994/95:So223	En grupp preparat som uppmärksammats mindre är de olika näringspreparat, ofta innehållande ett antal aminosyror, som det görs omfattande reklam för inte minst i sporttidningar. Dessa preparat har sannolikt inga fysiologiska eller farmakologiska effekter på idrottsprestationer men leder idrottsutövaren eller kroppsbyggaren in i ett "preparatberoende". Man tror att man måste använda piller o.d. för att kunna prestera bra resultat. Sedan är steget inte långt till att lockas använda dopingpreparat.	Det finns en marknad av olika näringspreparat som marknadsförs i bland annat sporttidningar, trots att de troligtvis inte har några effekter på idrottsprestationer. Bruk och förtäring av dessa kosttillskott och näringspreparat orsakar ett "preparatberoende", som i sin tur leder personen närmare dopning.	"Preparatberoende"	Andra preparat	Orsaker till dopning
Skärpt lagstiftning mot	Konsumtionen av alkohol/narkotika och anabola steroider i kombination, har under	Kombination av alkohol/narkotika och anabola	Blandmissbruk	Effekter på	Konsekvenser av

vissa dopningsmedel Motion 1994/95:So430	senare tid varit starkt bidragande som bakomliggande faktorer till stora tragiska våldshandlingar. Eftersom konsumtionen av dessa preparat förekommer främst bland människor i unga år, får resultaten av konsumtionen stora konsekvenser som blir svåra att reparera senare i livet.	steroider kan orsaka våldshandlingar. Då konsumtionen av dessa preparat förekommer bland unga människor så blir resultaten och konsekvenserna sådana som är svåra att reparera senare i livet.		brukaren	dopning
Folkhälsan Motion 1994/95:So484	Till upplevelsen av hälsa och välbefinnande hör trivsel med och acceptering av sin kropp. Genom modets dikterande har många ungdomar svårt att finna en sund kroppsuppfattning och ett välbefinnande -- trots att de både fysiskt och psykiskt är fullt friska och normala. Många pojkar riskerar skador och ohälsa av ett överdrivet kroppsupbyggande och i många fall även bruk av anabola steroider.	Modets dikterande försämrar ungas kroppsuppfattning och välbefinnande, vilket kan leda till överdrivet kroppsupbyggande och bruk av anabola steroider.	Modets dikterande	Självbild	Orsaker till dopning
Dopning Motion 1998/99:So290	Missbruk av illegala droger kommer i första hand av sociala problem, och dessa löser man inte genom hårdare straff. Istället krävs ökade satsningar på förebyggande insatser, vård och behandling.	Straffskärpningar löser inte problemet, utan förebyggande insatser, vård och behandling.	Vård och behandling	Vård	Förslag på förebyggande åtgärder
med anledning av prop. 1998/99:107 En idrottspolitik för 2000-talet - folkhälsa, folkrörelse och underhållning Motion 1998/99:Kr27	Det beräknas idag att 75 procent av aktiva idrottare kontrolleras, men endast 25 procent av den riskgrupp som utgörs av aktiva vid gym och träningslokaler som ej är aktiva i tävlingssammanhang. Centerpartiet menar att ekonomiska resurser måste ställas till kontrollmyndigheternas förfogande för att öka kontrollen vid allmänna lokaler, som gym. Målet bör vara att minst hälften av aktiva vid gym och träningslokaler kontrolleras årligen.	Gymmarna som inte är aktiva i tävlingar bör kontrolleras och resurser för detta bör sättas till, med målet att minst hälften av aktiva vid gym och träningslokaler kontrolleras årligen.	Kontroll av gym och träningslokaler	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
Drogpolitik Motion 2003/04:So395	Dopning är en folkhälsofråga som främst berör idrotten, men som också drabbat amatöriddrottarna och motionärerna. Det finns ett ideal av snabba resultat på kort tid som lätt inspirerar att ta till otillåtna medel.	Dopning har spridit sig utanför idrotten och det råder ett ideal om snabba resultat på kort tid, som leder till dopning.	Snabba resultat	Ideal	Orsaker till dopning
Idrottens villkor Motion 2005/06:Kr281	I dag är problemen med dopning emellertid inte bara en idrottsfråga utan lika mycket en allmän folkhälsofråga. Som bl.a. den s.k. Dopningsutredningen påpekat är det numera många, i första hand ungdomar, utanför den organiserade idrotten som dopar sig av framför allt "kosmetiska" skäl. Samma tendens finns över hela Europa.	Dopning kan betraktas som en folkhälsofråga. Det är i första hand ungdomar utanför organiserade idrotten som dopar sig av "kosmetiska" skäl.	"Kosmetiska" skäl	Ideal	Orsaker till dopning
Stärk arbetet mot dopningspreparat	Sverige är ett populärt land att smuggla till då det finns en efterfrågan på preparaten och det lönar sig att sälja här. Om man åker fast så är	Straff för hantering och bruk av dopningspreparat är låga jämfört med andra länder, bör	Jämställt med narkotika	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder

Motion 2010/11:So537	straffen relativt låga jämfört med i andra länder. Därför anser jag att det grundligt bör undersökas om inte hanteringen och bruket av dopningspreparat kan jämföras med hantering respektive bruk av narkotika.	undersökas om det kan jämföras med narkotikabrott.			
Dopning Motion 2010/11:So379	Nya informationsinsatser behövs. Handeln genom Internet ställer nya krav på alla aktörer i samhället. Nya angreppssätt behöver diskuteras och spridas. Föräldrar, elever, motionärer och personal som är verksam i olika delar av samhället behöver uppmärksammas på tillgängligheten av dopningspreparat på samma sätt som av andra droger. Likaså finns det anledning att förbättra informationen om hälsorisker och påföljder vid lagbrott.	Nya informationsinsatser behövs, som når ut till olika grupper och förbättrar och uppmärksammar om tillgänglighet, hälsorisker och påföljder.	Informationskampanj	Kunskap	Förslag på förebyggande åtgärder
En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken Motion 2010/11:So7	Det är viktigt att en självständig nationell antidopningsverksamhet, förutom det uppdrag som dagens antidopningsverksamhet har, ska ha till uppdrag att kontrollera och följa upp dopningsproblematiken inom fler områden inom t.ex. motionsidrotten, inte minst inom gymverksamheten där dagens antidopningsverksamhet inte har möjlighet att utföra kontroller, då det ligger utanför deras uppdrag. Av allt att döma kommer utredningen att presentera ett förslag i den riktningen. Miljöpartiet vill trycka på behovet av att antidopningsverksamheten ska kunna agera självständigt, att den utformas och att förutsättningar skapas så att den verkligen kan göra ett bra jobb – förebyggande, kontrollerande och samordnande.	Det behövs en självständig nationell antidopningsverksamhet, som kan nå ut och kontrollera dopningsproblematiken inom bl.a. gymverksamheten.	Självständig nationell antidopningsverksamhet	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
All politik handlar om prioriteringar Motion 2011/12:Fi242	Dopningen utgör inte bara ett hot mot idrottslivet och enskilda individers hälsa utan också mot tryggheten i samhället eftersom vi vet att det finns ett intimt samband mellan dopning och olika former av våldsbrottslighet. För att intensifiera kampen mot dopningen vill Sverigedemokraterna bland annat utöka tullens resurser och befogenheter samt skärpa straffen för dopningsbrott, så att de i ännu högre grad närmar sig straffskalan för narkotikabrott.	Det finns ett intimt samband mellan dopning och våldsbrottslighet. För att intensifiera kampen mot dopning bör tullen tilldelas mer resurser, samt straffskalan justeras så det ligger närmare narkotikabrott.	Tull och straffskalejustering	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
God kvalitet och ökad tillgänglighet inom missbruks- och beroendevården Motion 2012/13:So22	En annan, fortfarande relativt dold problematik är frågan om dopning. Personer som har problem med dopning har ofta svårt att få professionell vård, och de specialiserade enheter som finns är få. Miljöpartiet anser precis som när det gäller frågan om läkemedelsmissbruk att regeringen bör lyfta frågan i samarbete med SKL och återkomma med en plan om ett lämpligt sätt att säkerställa att såväl förebyggande insatser som behandling för dopingproblematik görs och finns att tillgå i hela landet.	Professionell vård för människor med dopningsmissbruk är bristfällig och en plan bör formuleras för förebyggande insatser och behandling.	Förebyggande insatser och behandling	Vård	Förslag på förebyggande åtgärder
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	Idag missbrukas AAS av ett brett spektrum av individer, främst av dem som tränar på gym. AAS används också av våldsbenägna	Anabola steroider missbrukas av ett brett spektrum av individer, främst gymmare men även	Brett spektrum missbrukare	Målgrupp	Substansen och brottets karaktär

Motion 2013/14:Ju412	brottslingar och inom olika maktgrupper som till exempel kriminella mc-gång och nazistiska grupperingar. Även i fängelsemiljöer förekommer missbruk av dopningspreparat likväl som narkotika.	våldsbenägna brottslingar och kriminella grupper som mc-gång och nazistiska grupper.			
Kriminalisering av köp av dopningspreparat Motion 2014/15:1832	Enligt TT bedrivs denna verksamhet av organiserade ligor som både producerar och distribuerar dessa preparat, främst via näthandel. Nyligen skedde ett tillslag mot en av dessa ligor och polisen estimerar deras verksamhet till försäljning av minst 9 miljoner dopningsenheter via 25 000 transaktioner till ett värde av över 50 miljoner kronor. Antalet köpare uppskattades till ca 5 000. Denna verksamhet möjliggörs eftersom även om innehav och användning av dopningspreparat är olagligt så är själva köpet i sig inte kriminellt. Därför torde även en kriminalisering av inköp av dopningspreparat bidra aktivt till kampen mot dopning.	Distribution av dopningspreparat, som bedrivs av organiserade ligor och via nätet, möjliggörs av att köpet i sig inte är brottsligt, således bör även detta kriminaliseras, då det kan bidra till kampen mot dopning.	Kriminalisera köpet	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
Kultur, idrott och hälsa Motion 2017/18:3072	Bruket av illegala hormonpreparat bland företrädesvis unga män som tränar på styrketräning och kampsport har ökat under de senaste decennierna. Samtidigt är antalet svenska elitidrottare som fällt för fusk genom dopning mycket få. Dopning har därmed gått från att vara ett idrottsproblem till att bli ett allvarligt samhällsproblem. Anti-dopningsarbetet i Sverige sker detta till trots alltjämt inom Riksidrottsförbundet. Regeringen behöver därför ta initiativ för att skapa en fristående antidopningsenhet, detta i anslutning till ett universitetssjukhus.	Dopning har blivit ett samhällsproblem och antidopningsarbetet bör inte endast ligga på Riksidrottsförbundet. En ny fristående antidopningsenhet ansluten till ett universitetssjukhus bör etableras.	Fristående antidopningsenhet	Kunskap	Förslag på förebyggande åtgärder
Kraftigare tag mot dopning och kosttillskott Motion 2017/18:3132	Arbetet mot doping i samhället bör helt klart lyftas upp på akademisk nivå. Därför är det viktigt att ett oberoende antidopningsinstitut knyts nära den akademiska forskningen, samt att man behöver driva ett aktivt upplysningsarbete i samarbete med gym och friskvårdsanläggningar och även koppla det till idrottsundervisningen i skolan.	Arbetet bör lyftas till akademisk nivå och ett oberoende antidopningsinstitut kopplas till forskningen, kompletterat av upplysningsarbete.	Akademisk forskning	Kunskap	Förslag på förebyggande åtgärder
Åtgärder mot dopning Motion 1993/94:So447	Vid konferensen gjordes ett uttalande där man bl.a. krävde en straffskärpning så att dopning, vad gäller straffvärdet, jämföras med narkotikainnehav. Med tanke på riskerna med anabola steroider och att de framför allt exponeras mot våra ungdomar är det lätt att dela konferensens uttalande om en skärpt bestraffning i avsikt att komma till rätta med problemet innan missbruket har fått totalt fäste i landet.	Riskerna och målgruppen gällande dopningsmissbruk motiverar straffskärpning, för att åtgärda problemet innan det sprider sig.	Skärpt bestraffning	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
Höjt straff för dopningsbrott Motion 2008/09:Ju465	För att förhindra fler våldsbrott kopplade till anabola steroider, behövs det förebyggande insatser, ökad kunskap om problemet och skärpt lagstiftning. I grunden handlar det givetvis om att få unga killar att avstå från att ta steroider. Tyvärr handlar steroiderna många gånger om osund kroppsfixering och förvridna	Det finns ett behov av förebyggande insatser, ökad kunskap och skärpt lagstiftning. Dopningsmissbruk beror i huvudsak på att unga killar får en osund kroppsfixering och förvridna manliga skönhetsideal.	Osund kroppsfixering	Ideal	Orsaker till dopning

	manliga skönhetsideal. Den utvecklingen måste brytas. Många unga killar som tar sina första steroider på ett gym är inte kriminella – men en del blir det. Dopningen är en inkörsport till kriminalitet. Att motverka dopning är därmed ett viktigt brottsförebyggande arbete.	De killar som tar sina första steroider är oftast inte kriminella, men vissa blir det.			
Statens stöd till idrotten Motion 2008/09:Kr3	En kraftsamling mot dopning behövs, och det är även ett politiskt ansvar som Miljöpartiet de gröna anser att regering och riksdag ska ta. Det är inte enbart idrottsrörelsens ansvar utan också en folkhälsofråga för samhället.	Det behövs en kraftsamling mot dopning, som idrottsrörelsen inte ensamt ska ansvara för utan även samhället, då det är en folkhälsofråga.	Folkhälsofråga	Omfattning	Substansen och brottets karaktär
Dopning Motion 2009/10:So554	Biverkningarna av AAS är allvarliga. Forskningsläget är inte helt klart men mycket tyder på psykiska bieffekter som okontrollerat humör och aggressivitet men framför allt depressioner. Flera av de senaste årens uppmärksammade ”övervåldsbrott” där gärningsmannen varit besinningslös i sitt våldsutövande har begåtts av personer som använt AAS. I många fall med våld mot kvinnor finns missbruk av AAS i bakgrunden. Flickvänner till AAS-missbrukare har vittnat om rädslan för pojkvännens humörsvingningar och våldsbegäret.	Biverkningarna av AAS är allvarliga, även om forskningsläget är oklart så är det klart att negativa effekter bieffekter föreligger. Det finns ett samband mellan användning av AAS och ”övervåldsbrott”, flickvänner till AAS-missbrukare vittnar om humörsvingningar och våldsbegäret.	Övervåldsbrott	Effekter på brukaren	Konsekvenser av dopning
Straffskärpning för dopningsbrott Motion 2016/17:850	Dopningsmissbruk leder ofta till ökad aggressivitet och fientlighet och kan leda till ökad våldsbegäret. Ett antal mycket grova våldsbrott har begåtts av personer som varit påverkade av dopningsmedel. Det finns goda skäl att se allvarligt på sådant missbruk, och en straffskärpning för dopningsbrott bör införas.	Det finns ett samband mellan aggressivitet, fientlighet, våldsbegäret och dopning, detta är skäl att se allvarligt på saken och en straffskärpning bör införas.	Straffskärpning bör införas	Kontroll	Förslag på förebyggande åtgärder
Dopningsbrott Motion 2016/17:3247	Fler och fler använder i dag dopningsmedel. Skönhetsidealen kräver omänskligt mycket av unga killar och tjejer som tar hjälp av anabola steroider i jakten på en muskulös kropp. Trots oerhört skadliga bieffekter för person och samhälle bedöms dopningsbrott fortfarande vara ett mildare brott än narkotikabrott.	Dopningsmedel tycks öka i popularitet. Orealistiska skönhetsideal leder till att unga killar och tjejer brukar anabola steroider i syfte att få en muskulös kropp.	Skönhetsideal	Ideal	Orsaker till dopning
Regeringens proposition 1993/94:135 Ungdomspolitik	Dopning, hetsätning och självsvalt kan sägas representera förvridda skönhets- och styrkeideal. Delvis som en följd av reklampåverkan, men framför allt som en önskan att bli uppmärksammad och älskad, vittnar de om en djup tragik.	Förvridda ideal som en följd av reklampåverkan och önskan att bli uppmärksammad och älskad leder till dopning bland annat.	Styrkeideal	Ideal	Orsaker till dopning
Regeringens proposition 1998/99:3 Åtgärder mot dopning	En omdiskuterad fråga är om det föreligger ett orsakssamband mellan bruket av anabola steroider och våldsbrott. I ett tidigare avsnitt har redogjorts för de psykiska effekter som man känner till är förknippade med intag av anabola steroider. Ökad aggressivitet är en sådan effekt, men det är inte klarlagt om denna ökade aggressivitet verkligen har resulterat i våldshandlingar. Även om bruk av anabola steroider förekommer i samband med våldsbrott är det mycket svårt att fastställa om	Det finns psykiska effekter, exempelvis ökad aggressivitet, som är förknippade med intag av anabola steroider. Däremot så är det inte fastställt om intaget av anabola steroider i sig orsakar våldsamt beteende.	Frågetecken kring orsak och verkan gällande våld och anabola steroider	Effekter på brukaren	Konsekvenser av dopning

	det är just intaget av anabola steroider som orsakat det våldsamma beteendet.				
Regeringens proposition 2010/11:47 En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken	På senare år har handel via Internet med substanser som är klassificerade som narkotika eller hälsofarliga varor blivit mer vanligt förekommande. Detsamma gäller i fråga om dopningsmedel, liksom substanser som ännu inte förklarats som narkotika eller hälsofarliga varor. Det har genom handeln via Internet blivit lättare dels att komma över sådana substanser, dels att handla sådana substanser mer anonymt.	Handel med narkotika, dopningsmedel och hälsofarliga varor över Internet har blivit vanligare. Denna handel har gjort det lättare att få tag i dessa substanser och detta anonymt.	Näthandel	Näthandel	Substansen och brottets karaktär
Regeringens proposition 2010/11:4 En effektivare narkotika- och dopningslagstiftning	Anabola androgena steroider har med stor sannolikhet mindre beroenderisk kopplad till akuta fysiologiska och farmakologiska mekanismer (stimulering av hjärnans belöningssystem) än t.ex. heroin, kokain eller amfetamin. Dopningspreparat är med stor sannolikhet också mindre toxiska än narkotikaklassificerade substanser. Det förefaller inte heller som om användare av dessa preparat löper samma risk för att hamna i den typ av svår social misär, som associeras med intensivt narkotikamissbruk. Farligheten hos dopningsmedel kan mot denna bakgrund inte generellt jämföras med farligheten hos narkotiska preparat. Av detta skäl kan inte ett dopningsbrott av normalgraden anses lika allvarligt som ett narkotikabrott av normalgraden. Straffmaximum för dopningsbrott av normalgraden bör således inte höjas.	Anabola steroider har förmodligen mindre beroenderisk samt mindre toxicitet än vissa typer av narkotika och tycks heller inte leda till risken för samma typ av social misär som intensivt narkotikamissbruk brukar föra med sig. Med anledning av detta kan inte farligheten hos dopningsmedel jämföras med narkotiska preparat, och därmed heller inte straffmaximum för dopningsbrott av normalgraden höjas.	Farligheten hos dopningsmedel	Risker	Substansen och brottets karaktär